

Försvarsutskottets betänkande

2024/25:FöU1

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslag för 2025 inom utgiftsområde 6, som uppgår till drygt 169 miljarder kronor. Därmed avstyrker utskottet de alternativa budgetförslag som förts fram i motioner. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag om beställningsbemyndiganden som innebär att riksdagen åtar sig att anvisa ca 290 miljarder kronor för betalningar som måste göras när de ekonomiska åtagandena infrias i framtiden. Utskottet tillstyrker också ett bemyndigande om att överlåta pansarvärnsvapen och ett bemyndigande om att sälja JAS 39E/F. Utskottet tillstyrker även förslagen på övriga bemyndiganden som regeringen har begärt och godkänner de tre investeringsplanerna som regeringen föreslagit. Samtliga motionsförslag avstyrks.

I betänkandet finns två reservationer (S, C) och fyra särskilda yttranden (S, V, C, MP). Ledamöterna från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet avstår från ställningstagande i fråga om budgetbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2024/25:1 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets beredskap.

Sex yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2024/25.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Budgetprocessen i riksdagen	5
Betänkandets disposition	7
Utskottets överväganden.....	8
Mål och resultatredovisning för utgiftsområde 6.....	8
Statens budget inom utgiftsområde 6	18
Reservationer	40
1. Mål och resultatredovisning för utgiftsområde 6, punkt 1 (S)	40
2. Stöd till Ukraina, punkt 3 (C)	41
Särskilda yttranden	42
1. Statens budget inom utgiftsområde 6, punkt 2 (S).....	42
2. Statens budget inom utgiftsområde 6, punkt 2 (V)	43
3. Statens budget inom utgiftsområde 6, punkt 2 (C)	44
4. Statens budget inom utgiftsområde 6, punkt 2 (MP)	45
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	48
Propositionen	48
Motioner från allmänna motionstiden 2024/25	49
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och motionärernas anslagsförslag	50
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.....	51
<i>Tabeller</i>	
Tabell 1 Investeringsplan för vidmakthållande av försvarsmateriel	26
Tabell 2 Investeringsplan för anskaffning och utveckling av försvarsmateriel	27
Tabell 3 Investeringsplan för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	34

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Mål och resultatredovisning för utgiftsområde 6

Riksdagen avslår motion

2024/25:3023 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkandena 9 och 64.

Reservation 1 (S)

2. Statens budget inom utgiftsområde 6

a) Anslagen för 2025

Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2025 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2024/25:1 utgiftsområde 6 punkt 9 och avslår motionerna

2024/25:2159 av Mikael Larsson m.fl. (C) och

2024/25:3085 av Emma Berginger m.fl. (MP).

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden m.m.

Riksdagen bemyndigar regeringen att

1. för 2025 utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden som uppgår till högst 40 000 000 000 kronor,

2. för 2025 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Försvarets materielverks behov av rörelsekapital som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 44 500 000 000 kronor,

3. för 2025 besluta att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får ta upp lån i Riksgäldskontoret för samhällsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 1 300 000 000 kronor,

4. under 2025 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som regeringen föreslår.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2024/25:1 utgiftsområde 6 punkterna 1, 6, 7 och 10.

c) Godkännande av investeringsplaner

Riksdagen godkänner investeringsplanen för

1. vidmakthållande av försvarsmateriel för 2025–2036 som en riktlinje för Försvarsmaktens investeringar,

2. anskaffning av försvarsmateriel för 2025–2036 som en riktlinje för Försvarsmaktens investeringar,

3. krisberedskap för 2025–2027 som en riktlinje för Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps samhällsinvesteringar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2024/25:1 utgiftsområde 6 punkterna 2, 3 och 8.

c) Överlåtelse av pansarvärnsvapen

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025 besluta om överlåtelse av pansarvärnsvapen, som kan avvaras under en begränsad tid, genom försäljning till Frankrike.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2024/25:1 utgiftsområde 6 punkt 4.

d) Försäljning av JAS 39 E/F

Riksdagen bemyndigar regeringen att ingå avtal med Thailand om försäljning av upp till tolv stycken JAS 39 E/F samt därtill hörande luftförsvarssystem.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2024/25:1 utgiftsområde 6 punkt 5.

3. Stöd till Ukraina

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:3160 av Mikael Larsson m.fl. (C) yrkande 26 och

2024/25:3162 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 7.

Reservation 2 (C)

Stockholm den 28 november 2024

På försvarsutskottets vägnar

Peter Hultqvist

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Hultqvist (S)*, Jörgen Berglund (M), Helén Pettersson (S)*, Björn Söder (SD), Johan Andersson (S)*, Helena Bouveng (M), Heléne Björklund (S)*, Anna Starbrink (L), Erik Ezelius (S)*, Alexandra Anstrell (M), Hanna Gunnarsson (V)*, Mikael Oscarsson (KD), Mikael Larsson (C)*, Lars Püss (M), Sara-Lena Bjälkö (SD), Jacob Risberg (MP)* och Oskar Svärd (M).

* Avstår från ställningstagande under punkt 2, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2024/25:1 i de delar som gäller utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap och sex motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2024/25. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Motionsförslagen finns också i bilaga 1. I bilaga 2 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2025 samt de avvikelser från dessa som Centerpartiet och Miljöpartiet föreslår i sina respektive budgetmotioner. I bilaga 3 finns regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom ett beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap.18 § tredje stycket riksdagsordningen).

Riksdagen har bifallit regeringens förslag och bestämt utgiftsramen för 2025 för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap till 169 680 344 000 kronor (prop. 2024/25:1, bet. 2024/25:FiU1, rskr. 2024/25:49). I detta betänkande föreslår försvarsutskottet för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden för utgiftsområdet ska göras genom ett enda beslut. Lagförslag som har en tydlig anknytning till statens budget ska också ingå i beslutet (11 kap.18 § fjärde och sjätte styckena riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Regeringen ska enligt 10 kap.3 § budgetlagen (2011:203) lämna en redovisning i budgetpropositionen av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335).

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 6 i budgetpropositionen. Genomgången är ett

underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Försvarsbeslutsprocessen

I slutet av 1990-talet beslutade regeringen att den parlamentariskt sammansatta Försvarsberedningen skulle svara för samråd mellan regeringen och riksdagspartierna om den långsiktiga inriktningen av försvars- och säkerhetspolitiken. Försvarsberedningen ska bl.a. följa den säkerhetspolitiska utvecklingen i omvärlden. Inför regeringens förslag till riksdagen i viktigare långsiktiga försvars- och säkerhetspolitiska frågor ska Försvarsberedningen dessutom redovisa sin syn på dessa. Regeringen har lämnat förslag om den försvarspolitiska inriktningen i propositioner till riksdagen. Den förra försvarspolitiska inriktningspropositionen Totalförsvaret 2021–2025 innehöll bl.a. förslag till mål för totalförsvaret, nya mål för det militära och det civila försvaret samt inriktning för Försvarsmaktens krigsorganisation och grundorganisationens utformning (prop. 2020/21:30). Försvarsutskottet behandlade dessa förslag i betänkandet Totalförsvaret 2021–2025 (bet. 2020/21:FöU4) varefter riksdagen bl.a. fattade beslut om att godkänna de nya målen och den nya inriktningen för organisationen (bet. 2020/21:FöU4, rskr. 2020/21:136).

Som underlag inför den kommande försvarsbeslutsperioden (fr.o.m. 2025) beslutade försvarsminister Pål Jonson (M) om nya anvisningar för Försvarsberednings arbete i december 2022 (Fö2022/00125). Den 26 april 2023 lämnade Försvarsberedningen delrapporten Kontrollstation 2023 (Ds 2023:12). Den 19 juni 2023 överlämnades delrapporten Allvarstid – Försvarsberedningens säkerhetspolitiska rapport 2023 (Ds 2023:19) och den 19 december 2023 överlämnades delrapporten Kraftsamling – Inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret (Ds 2023:34). Den 26 april 2024 överlämnade Försvarsberedningen sin slutrapport Stärkt försvarsförmåga – Sverige som allierad (Ds 2024:6).

I proposition 2024/25:34 Totalförsvaret 2025–2030 föreslår regeringen bl.a. ett nytt mål för totalförsvaret, nya mål för det militära respektive det civila försvaret samt inriktningen för Försvarsmaktens krigsorganisation. De mål som riksdagen vid beredningen av dessa förslag beslutar om lägger grunden för resultatredovisningarna från regeringen under den kommande inriktningsperioden. Utskottet bereder propositionen i betänkande 2024/25:FöU2, förutom den säkerhetspolitiska delen som bereds av ett sammansatt utrikes- och försvarsutskott i betänkande 2024/25:UFöU1.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att målet för utgiftsområdet och regeringens resultatredovisning behandlas först. I det avsnittet tar utskottet också upp ett motionsförslag om effektiv uppföljning i materielbeställningar och ett om uppdraget för Myndigheten för totalförsvarsanalys. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen och de motionsförslag som gäller statens budget inom utgiftsområde 6, dvs. såväl anslagen för 2025 som investeringsplaner och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden. I avsnittet behandlas också ett bemyndigande om att överlåta pansarvärnsvapen och ett bemyndigande om försäljning av JAS 39 E/F samt motionsyrkanden om att skänka JAS-plan till Ukraina.

Utskottets överväganden

Mål och resultatredovisning för utgiftsområde 6

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om effektiv uppföljning i materielbeställningar och ett om uppdraget för Myndigheten för totalförsvarsanalys.

Jämför reservation 1 (S).

Bakgrund och tidigare behandling

Mål för utgiftsområdet

Riksdagen godkände målen för totalförsvaret, det militära försvaret och det civila försvaret i samband med att den försvarspolitiska inriktningen för perioden 2021–2025 beslutades (prop.2020/21:30, bet. 2020/21:FöU4, rskr. 2020/21:136). För samhällets krisberedskap finns inte något mål som godkänts av riksdagen, men i propositionen beskrivs regeringens egna mål för krisberedskapsområdet.

Det övergripande mål för totalförsvaret som riksdagen fattade beslut om i december 2020 är att totalförsvaret ska ha förmåga att försvara Sverige mot väpnat angrepp och värna vår säkerhet, frihet, självständighet och handlingsfrihet. Verksamhet inom totalförsvaret ska kunna bedrivas enskilt och tillsammans med andra, inom och utom landet.

Samtidigt beslutades att målet för det civila försvaret ska vara att ha förmåga att

- värna civilbefolkningen
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- upprätthålla en nödvändig försörjning
- bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld
- upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan
- bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred
- med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser.

Civilt försvar är den civila verksamhet som myndigheter, kommuner och regioner samt enskilda, företag och det civila samhället m.fl. vidtar för att

förbereda Sverige för krig. I fredstid utgörs verksamheten av beredskapsplanering och förmågehöjande åtgärder. Under höjd beredskap och då ytterst krig utgörs verksamheten av nödvändiga åtgärder för att upprätthålla målet för civilt försvar.

Det mål som riksdagen godkände för det militära försvaret är att det militära försvaret ska ha förmåga att

- försvara Sverige mot väpnat angrepp
- hävda Sveriges territoriella integritet samt värna suveräna rättigheter och nationella intressen i Sverige och utanför svenskt territorium i enlighet med internationell rätt
- främja vår säkerhet samt förebygga och hantera konflikter och krig genom att i fredstid genomföra operationer på vårt eget territorium och i närområdet samt delta i internationella fredsfrämjande insatser
- skydda samhället och dess funktionalitet genom att med befintlig förmåga och resurser bistå övriga samhället såväl i fred som vid höjd beredskap.

I samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2024 godkände riksdagen att målet för strålsäkerhetsområdet ska vara att kärnteknisk verksamhet och annan verksamhet med strålning bedrivs strålsäkert samt att det finns beredskap för olyckor och utsläpp av radioaktiva ämnen för att skydda människors hälsa och miljön mot skadlig verkan av strålning (prop. 2023/24:1 utg.omr. 6, bet. 2023/24:FöU1, rskr.2023/24:74–75).

I fråga om inriktningen för utgiftsområde 6 har riksdagen utöver mål även fattat beslut om Försvarsmaktens grundorganisation och inriktningen för krigsorganisationen.

Inför kommande försvarsinriktningsperiod föreslår regeringen i proposition 2024/25: 34 Totalförsvaret 2025 – 2030 bl.a. ett nytt mål för totalförsvaret, nya mål för det militära respektive civila försvaret samt inriktningen för Försvarsmaktens krigsorganisation. Utskottet bereder propositionen i betänkande 2024/25:FöU2, förutom den säkerhetspolitiska delen som bereds av ett sammansatt utrikes- och försvarsutskott i betänkande 2024/25:UFöU1.

Övrig beredning

Utskottet har tidigare framhållit vikten av att den ekonomiska styrningen och resultatredovisningen fortsätter att utvecklas, inte minst i fråga om uppföljningen av stora materielprojekt.

I sin slutrapport Stärkt försvarsförmåga – Sverige som allierad (Ds 2024:6) framhåller Försvarsberedningen bl.a. att metoderna för att följa upp resultaten av totalförsvarsplaneringen bör utvecklas. Detta innefattar förutsättningarna att värdera den samlade förmågan i totalförsvaret. En tydligare styrning och uppföljning av det militära respektive det civila försvaret skapar bättre förutsättningar för en sammanhållen inriktning, planering och uppföljning av totalförsvaret. Försvarsberedningen understryker vikten av att arbetet med att utveckla en effektiv styrning och uppföljning av det civila försvaret fortsätter.

Vidare anser Försvarsberedningen att det är viktigt att genomförandet av materieförsörjningen följs upp och understryker att materieförsörjningen är ett delat ansvar mellan Försvarsmakten och Försvarets materielverk varför en uppföljning av materieförsörjningen som helhet bör omfatta båda myndigheternas arbete. Försvarsberedningen föreslår därför att regeringen ger Myndigheten för totalförsvarsanalys i uppdrag att med stöd av Försvarsmakten och Försvarets materielverk utarbeta ett förslag till uppföljningsmetod för materieförsörjningen som helhet. Vidare föreslås att riksdagens styrning av materielobjekt med särskild omfattning och dignitet utvecklas.

I proposition 2024/25:34 Totalförsvaret 2025–2030 betonar regeringen vikten av god kostnadskontroll och uppföljning. Regeringen anför att betydande resurser har och kommer fortsatt att investeras i det militära försvaret under kommande år. Det är av stor betydelse att riksdagens och regeringens beslut och ambitioner förverkligas med avsett resultat, inom utsatt tid och tilldelad ekonomi samt att statsmakterna kan följa utvecklingen på området. Den ekonomiska uppföljningen behöver stärkas, och den interna styrningen och kontrollen inom både Försvarsmakten och försvarsområdet som helhet behöver fortsätta att utvecklas. Regeringen ser ett stort behov av att kunna följa produktionen av krigsorganisationen och avser därför att hämta in Försvarsmaktens planering för utvecklingen av krigsorganisationen i ett tioårsperspektiv inklusive bl.a. utvecklingen när det gäller personal, materiel, infrastruktur och övningar. Med utgångspunkt i den ekonomiska planeringsramen för det civila försvaret avser regeringen att stärka styrningen och uppföljningen inom det området. För att åstadkomma detta avser regeringen att se över de nuvarande strukturerna och processerna för styrning och uppföljning av det civila försvaret.

Regeringen anför vidare att materieförsörjningen ska tillgodose det militära försvarets behov och att den ska genomföras på ett sätt som gör den effektiv, säker och långsiktigt hållbar. Inom ramen för god hushållning med statens medel ska materieförsörjningen vidare utvecklas för att stödja en snabb utveckling av krigsorganisationen. Med anledning av de kommande årens betydande tillskott till försvaret framhåller regeringen vikten av att stärka den ekonomiska uppföljningen för att säkerställa tillväxten. Genomförandet av materieförsörjningen som helhet ska följas upp löpande och regeringen avser att arbeta för att uppföljningsmetodiken inom materieförsörjningen utvecklas. Vidare avser regeringen säkerställa att större och särskilt betydelsefulla materielinvesteringar blir föremål för en fördjupad uppföljning, med avseende på tid, ekonomi och kvalitet samt prognos för projektets fullgörande. Avsikten är att därigenom förbättra statsmakternas förutsättningar för strategiskt beslutsfattande och långsiktig inriktning av verksamheten.

I regleringsbrevet för 2023 gav regeringen Myndigheten för totalförsvarsanalys i uppdrag att följa upp och utvärdera myndigheternas genomförande av den nya strukturen för civilt försvar och samhällets krisberedskap samt myndigheternas förutsättningar för detta. Enligt uppdraget

ska myndigheten i sitt arbete utgå från de mål som riksdagen har fattat beslut om för totalförsvaret, det militära försvaret och det civila försvaret. Uppföljningen och utvärderingen ska fokusera på myndigheternas samordning och uppbyggnad av arbetet enligt den nya strukturen inom det civila försvaret samt hur strukturen bidrar till en effektiv resursanvändning för att nå de uppsatta målen. Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 november 2025.

Propositionen

Utgiftsområdets omfattning

Regeringen delar upp utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap i totalförsvaret, militärt försvar, civilt försvar och samhällets krisberedskap samt strålsäkerhet. De tre sistnämnda områdena har tillhörande myndigheter medan totalförsvaret beskrivs som ett område som inkluderar både militär och civil verksamhet och där en rad olika myndigheter har uppgifter inom totalförsvaret, utan att direkt tillhöra området.

Resultatredovisning för utgiftsområdet

Regeringen uppger att resultatredovisningen för totalförsvaret utgår, i likhet med tidigare år, från utvecklingen inom följande områden:

- en sammanhängande planering för totalförsvaret
- informations- och cybersäkerhet
- säker och robust kommunikation inom totalförsvaret
- genomförandet av övningar.

För att bedöma måluppfyllelsen av riksdagens mål för det militära försvaret utgår regeringen, liksom tidigare, från resultatutvecklingen inom följande områden:

- operativ förmåga
- cyberförsvarsförmågan och försvarsunderrättelseverksamheten
- deltagandet i internationella insatser
- personalförsörjning
- materiel- och logistikförsörjning
- forskning och utveckling
- internationella försvarssamarbeten.

När det gäller civilt försvar, samhällets krisberedskap och skydd mot olyckor uppger regeringen att redovisningen av resultaten utgår från följande bedömningsgrunder:

- samhällets förmåga att förebygga olyckor och kriser samt vidta förberedande åtgärder mot krig
- samhällets förmåga att hantera olyckor, kriser och krig.

För att beskriva utvecklingen använder regeringen, när så bedöms vara möjligt, resultatindikatorer som följs över tid. Sedan tidigare används indikatorerna antal omkomna i bränder, antal utbildade brandmän, medelsvarstid på 112-samtal, antal Rakelabonnemang och inrapporterade it-incidenter. I år har regeringen lagt till ytterligare två indikatorer:

- tillsyn och kontroll av skyddsrum
- antal aktörer som har registrerat personal i den egna krigsorganisationen.

Regeringen anför att det pågår ett arbete med att identifiera en bredare grupp indikatorer, särskilt inom området civilt försvar.

Myndigheten för totalförsvarsanalys inrättades den 1 januari 2023. Regeringen anför att myndigheten har en viktig roll i att följa upp och utvärdera utvecklingen inom totalförsvaret. Myndigheten har under sitt första verksamhetsår fokuserat på rekrytering och aktiviteter för att etablera myndigheten. Under mars 2024 inkom myndigheten till regeringen med sin första analysplan.

Regeringens bedömning av målpuppfyllelsen

Totalförsvaret

Regeringens samlade bedömning är att utvecklingen har tagit betydande steg i rätt riktning mot det mål för totalförsvaret som angavs i försvarsbeslutet 2020. Arbetet med en sammanhängande planering för totalförsvaret har utvecklats i samverkan mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Försvarsmakten samt i dialog med ett stort antal aktörer inom beredskapssystemet. Även dialogen och samverkan med näringslivet har utvecklats, t.ex. inom ramen för det näringslivsråd som regeringen inrättat.

Regeringen bedömer att utvecklingen inom informations- och cybersäkerhet har gått framåt. Det har skett t.ex. genom fördjupad samverkan på cybersäkerhetsområdet inom ramen för Nationellt cybersäkerhetscenter (NCSC) som stärkt förmågan att koordinera arbetet med incidenthantering och skapa lägesbilder på cyberområdet. Vidare bedömer regeringen att förutsättningarna för säkra och robusta talkommunikationer inom totalförsvaret har stärkts. Totalförsvarets förmåga har även stärkts genom att fler övningar har planerats och utförts under året.

Regeringen bedömer att försvarsunderrättelsemyndigheterna, genom löpande underrättelseverksamhet, har lämnat relevanta beslutsunderlag som har bidragit till förmågan att försvara Sverige mot ett väpnat angrepp samt bidragit till att värna Sveriges säkerhet, frihet, självständighet och handlingsfrihet. Regeringen gör vidare bedömningen att förmågan att möta ett väpnat angrepp har ökat genom den militära säkerhetstjänstens bidrag till ett stärkt säkerhetsskydd. Regeringen anför dock att utvecklingen av totalförsvaret sker i relation till ett rörligt mål i en kontext där den säkerhetspolitiska situationen har fortsatt att försämrats. Med en försämrad säkerhetspolitisk situation har det

delvis ställts andra krav på Sveriges förmåga att hantera höjd beredskap och ytterst krig.

Det militära försvaret

När det gäller målet för det militära försvaret att öka *förmågan att försvara Sverige mot ett väpnat angrepp* anför regeringen att arbetet med att utveckla och stärka Sveriges försvarsförmåga har fortsatt. Även arbetet med att utveckla och färdigställa krigsorganisationen har fortsatt, vilket bedöms vara avgörande för att nationella och allierade operationsplaner ska vara möjliga att genomföra. Regeringen bedömer att det finns brister i tillgängligheten på personal, materiel och infrastruktur samt i samövningar av krigsförbanden, vilket påverkar måluppfyllnaden. Efter medlemskapet i Nato har Sverige integrerats i Natos operationsplanering, vilket bedöms stärka svensk säkerhet. Under året har de genomförda övningarna bidragit till att utveckla krigsförband och interoperabilitet med internationella partner, vilket bedöms ha bidragit till ökad förmåga. Regeringen bedömer att både föranmälda och oanmälda beredskapsoperationer har bidragit krigsavhållande och till stärkt förmåga. Bemanningen av krigs- och grundorganisationen anses i huvudsak ha fortlöpt enligt plan, och antalet anställda har fortsatt att stiga liksom antalet som slutför grundutbildning med värnplikt och antalet som mönstrar. Regeringen bedömer också att Plikt- och prövningsverket genom mönstring och prövning bidrar till att öka kapaciteten i försvaret. Regeringen anför att materielförsörjningen har anpassats utifrån det försämrade omvärldsläget genom att anskaffningar har forcerats och planering tidigarelagts. De åtgärder som Försvarsmakten och Försvarets materielverk har vidtagit i detta avseende bedöms ha bidragit till förmågan vid väpnat angrepp.

Regeringen konstaterar samtidigt att det försämrade omvärldsläget har medfört nya uppgifter för Försvarsmakten och övriga försvarsmyndigheter i form av militärt stöd till Ukraina samt integration i Nato. Omvärldsutvecklingen innebär också, enligt regeringen, att Försvarsmakten har behövt lägga mer resurser på att upprätthålla territoriell integritet och värna suveräna rättigheter än tidigare. Uppbyggnaden av det svenska försvaret har därför inte utvecklats på det sätt som planerats, och regeringen bedömer att samtliga förband i krigs- och grundorganisationen därmed inte kommer att vara fullt färdigställda enligt den tidsplan som förutsågs i försvarsbeslutet 2020.

Regeringen bedömer att det även i fortsättningen finns begränsningar i förmågan att möta ett väpnat angrepp, bl.a. finns det behov av att stärka förmågan att mobilisera krigsorganisationen enligt ställda krav. Det finns personalbrister inom vissa nyckelkategorier t.ex. piloter, tekniker och specialister. Mot bakgrund av det makroekonomiska läget i stort och den stora efterfrågan som råder på försvarsmateriel på grund av kriget i Ukraina, bedöms det finnas risker i materielförsörjningen t.ex. när det gäller prisutveckling och osäkerheter i leverans av projekten. Det makroekonomiska läget och omvärldsutvecklingen innebär även risker för infrastruktur-försörjningen bl.a. i fråga om prisutvecklingen och tillgång till byggmaterial. När det gäller

forskning och utveckling anser regeringen att Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) har bistått i utvecklingen av den samlade förmågan i försvaret och i stärkandet av den operativa förmågan i krigsförbanden.

När det gäller ett annat mål för det militära försvaret, nämligen *förmågan att hävda Sveriges territoriella integritet samt värna suveräna rättigheter och nationella intressen i Sverige och utanför svenskt territorium i enlighet med internationell rätt* bedömer regeringen att Försvarsmakten, tillsammans med berörda myndigheter inom det militära försvaret, har en god förmåga att hävda Sveriges territoriella integritet och värna suveräna rättigheter.

I propositionen redovisar regeringen även sin bedömning av förmågan utifrån målet för det militära försvaret att *främja vår säkerhet samt förebygga och hantera konflikter och krig genom att i fredstid genomföra operationer på vårt eget territorium och i närområdet samt delta i internationella fredsfrämjande insatser*. Regeringen bedömer att de fördjupade internationella samarbetena under året har bidragit till att främja Sveriges säkerhet i det försämrade säkerhetspolitiska läget. Internationella försvarssamarbeten bidrar till att höja det nationella försvarets förmåga och interoperabilitet enligt regeringens bedömning. I och med Sveriges medlemskap i Nato har samarbetet inom ramen för Nato stärkts och den bi- och multilaterala verksamheten har breddats och fördjupats. Det svensk-finska samarbetet, det nordiska samarbetet och samarbetet med andra europeiska länder samt USA, bedöms ha bidragit till Försvarsmaktens ökade förmåga att agera med andra. Samarbetet har utgjort en central del av Försvarsmaktens förmågeutveckling. Under 2023 har även samarbetet med länderna i den indopacifiska regionen stärkts.

När det gäller målet för det militära försvaret att *öka förmågan att skydda samhället och dess funktionalitet genom att med befintlig förmåga och resurser bistå övriga samhället såväl i fred som vid höjd beredskap* anför regeringen att stödet från Försvarsmakten till samhället har varit betydande. Regeringen bedömer att Försvarsmakten har en god förmåga att med befintlig förmåga och befintliga resurser bistå övriga samhället och har gjort detta med goda resultat. Likaså bedömer regeringen att FOI:s förmåga att lämna stöd till samhället inom myndighetens kompetensområden är god.

Det civila försvaret

Regeringen bedömer att förmågan inom det civila försvaret har fortsatt att utvecklas och att vidtagna åtgärder går i rätt riktning. Det kraftigt försämrade säkerhetspolitiska läget har skapat en betydligt större medvetenhet i samhället om behovet av en god beredskap och ett starkt civilt försvar. Ett stort antal myndigheter har utifrån omvärldsutvecklingen fått ökade medel för åtgärder i syfte att stärka det civila försvaret. Regeringen anser att statens samarbete med näringslivet har stärkts genom att formerna för regeringens näringslivsråd för totalförsvaret och krisberedskap har utvecklats. Enligt regeringen finns det ett stort intresse från näringslivets aktörer att bidra i arbetet med att stärka det civila försvaret. Det finns även intresse från de statliga bolagen att arbeta

vidare med frågor kopplade till civilt försvar. Regeringens bedömning är att MSB:s arbete med att stärka försörjningsberedskap och samverka med näringslivet har bidragit till ett starkare civilt försvar.

Arbetet i beredskapssektorn Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen har fortsatt att utvecklas. Regeringen lyfter särskilt fram vikten av att dra lärdomar av de erfarenheter som redovisats av MSB från kriget i Ukraina med dess verkan på räddningstjänsten och skyddet av civilbefolkningen. Även förberedelserna inför aktiveringen av civilplikt inom räddningstjänsten bedöms som grundläggande för att snabbt stärka kommunernas räddningstjänst i höjd beredskap. MSB:s arbete inom skyddsrumsområdet bedöms skapa förutsättningar för att vidmakthålla och nyproducera skyddsrum. Det finns flera exempel på arbete som bedöms ha bidragit till att utveckla det civila försvarets personalförsörjning. Aktiveringen av civilplikt inom kommunal räddningstjänst och elförsörjningsområdet bedöms ha bidragit till att stärka förmågan inom dessa verksamhetsområden vid höjd beredskap och ytterst krig. Andra åtgärder under året har bidragit till att fler aktörer har sett över sin krigsorganisation och registrerat personal som ianspråktagen hos Plikt- och prövningsverket. Regeringen anser att de vidtagna åtgärderna är en viktig del i arbetet med att stärka Sveriges totalförsvar.

Regeringen bedömer att Myndigheten för psykologiskt försvar har uppvisat en god måluppfyllelse. Omvärldsutvecklingen har ställt stora krav på myndighetens operativa verksamhet, och samtidigt har myndigheten arbetat ambitiöst med förmågehöjande verksamhet och har, både när det gäller forskningsverksamhet och övnings- och utbildningsinsatser, bidragit till att stärka det psykologiska försvaret och försvarsviljan. Regeringen konstaterar att myndigheten fortfarande är i en tillväxtfas, vilket delvis präglar verksamheten.

Krisberedskap och skydd mot olyckor

Regeringen ser positivt på att det genomförts utbildningar och informationsinsatser riktade till allmänheten om det egna ansvaret och vad man som individ kan bidra med i samhället. Det ökande antalet kommuner som deltar i beredskapsveckan bedöms bidra till en starkt förhöjd förmåga på lokal nivå. Även de frivilliga försvarsorganisationerna och ideella organisationer har en viktig roll i arbetet med att utbilda, rekrytera och stärka såväl krisberedskapen som det civila försvaret. Regeringen bedömer att de medel som organisationerna fått under 2023 har bidragit till att höja samhällets beredskap för både kris och krig och till att öka försvarsviljan.

Under året har kommunerna genom ökad samverkan starkt förhöjt förmågan att övergripande leda och genomföra omfattande och komplexa räddningsinsatser. Regeringen bedömer att samhällets förmåga att genomföra räddningsinsatser under fredstid är tillfredställande, men att det finns skillnader i landet. MSB har genom sitt breda stöd inom området ledning och samverkan samt med nationella förstärkningsresurser bidragit till samhällets

ökade förmåga att hantera omfattande bränder och andra olyckor. Regeringen anser att tillsynen utgör ett viktigt verktyg för säkerheten inom området civil hantering av explosiva varor och är därför bekymrad över att MSB fortfarande redovisar att kommunerna inte har genomfört tillsynsbesök i tillräcklig omfattning. SOS Alarms åtgärder för att minska personalomsättningen och sänka svarstiderna har varit effektiva, och utvecklingen under 2023 bedöms ha varit positiv.

Regeringen anför att ersättning till kommunerna från anslaget 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor har bidragit till fler olycksförebyggande åtgärder, vilket också bidrar till arbetet med regeringens klimatanpassningsstrategi. Kustbevakningens räddningstjänst till sjöss och sjöövervakning har genomförts i god samverkan och har sammantaget bidragit till att såväl rädda liv som att begränsa skador på maritim miljö. Den nära samverkan som myndigheten har med andra aktörer ger ökad samhällsnytta. Regeringen ser positivt på att Kustbevakningens beredskap för miljöräddningstjänst har förbättrats men konstaterar att beredskapen ändå inte fullt ut kunnat upprätthållas, vilket är allvarligt och regeringen följer utvecklingen noga. Statens haverikommissions olycksutredningar har uppfyllt syftet att så långt som möjligt klarlägga händelseförlopp och orsaker samt ge underlag för beslut om åtgärder. På så vis har myndigheten bidragit till att säkerheten i samhället kan öka.

Samhällets informations- och cybersäkerhet

Regeringen bedömer att MSB:s arbete med informations- och cybersäkerhet har bidragit till att uppnå målen för samhällets krisberedskap respektive civilt försvar, dvs. att ha förmåga att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna. Dock återstår det utvecklingsarbete framför allt när det gäller det systematiska informations- och cybersäkerhetsarbetet. Regeringen konstaterar att en viss utveckling av verksamheten inom det nationella cybersäkerhetscentret har skett under 2023, men bedömer att utvecklingen inte fullt ut motsvarar de krav som omvärldsutvecklingen ställer på centrets verksamhet. Att stärka kompetensen inom cybersäkerhetsområdet anses angeläget, särskilt med anledning av det försämrade omvärldsläget, och regeringen ser därför positivt på de informationskampanjer, utbildningar och övningar som genomförts under året. Regeringen bedömer att det ökade antalet anslutna till såväl Rakel som till SGSI (Swedish Government Secure Intranet) och det webbaserade informationssystemet WIS har höjt förmågan till säker och robust kommunikation inom krishantering och civilt försvar.

Strålsäkerhet

Regeringens bedömning är att målet för strålsäkerhetsområdet kommer att nås. Strålsäkerhetsmyndighetens kompetensuppbyggnad och resursförstärkning har varit central för att myndigheten ska kunna hantera tillståndsansökningar av nya kärnreaktorer på nya platser. Regeringen bedömer att en effektiv och förutsägbar prövning enligt lagen om kärnteknisk verksamhet och miljöbalken är en förutsättning för att nå målet om fossilfrihet i den gröna omställningen.

Parallellt med detta har ett omfattande arbete genomförts med en översyn av flertalet regelverk och processer som tidigare varit anpassade för den befintliga kärnkraften i Sverige. Strålsäkerhetsmyndighetens arbete att följa, kontrollera och ställa krav på strålsäkerhet bedöms ha bidragit till att verksamheterna vid kärntekniska anläggningar bedrivs strålsäkert. Sammantaget har den forskning inom strålsäkerheten som finansierats från myndighetens anslag bidragit till att bevara och stärka den nationella kompetensförsörjningen och kunskapsbasen som ligger till grund för myndigheten att utföra sina uppgifter samt att gradvis minska osäkerheter i samband med strålningsverksamheter. Kompetensförsörjningsbehoven inom strålsäkerhetsområdet överlappar behoven inom kärnkraftsindustrin, varför även satsningen på kärnkraftsforskning som genomförs inom utgiftsområde 21 Energi med start 2023 kan bidra till detta.

Sveriges arbete inom EU och internationellt bedöms bidra positivt till ett strålsäkert samhälle. Strålsäkerhetsmyndighetens utökade utvecklings-samarbete med stöd till Ukraina inom strålsäkerhetsområdet bedöms ha bidragit positivt till både Ukrainas och Sveriges strålsäkerhet. Strålsäkerhetsmyndighetens förutsättningar att utföra sina uppgifter inom området civilt försvar har förbättrats genom att myndigheten fått särskilda medel för detta. Myndighetens insatser till följd av den fullskaliga invasionen av Ukraina bedöms också ha stärkt myndighetens och Sveriges förmåga att hantera både fredstida radiologiska nödsituationer samt radiologiska nödsituationer vid höjd beredskap. Sammantaget har insatserna under 2023 lett till en ökad förmåga för Strålsäkerhetsmyndigheten att utföra sina uppgifter under höjd beredskap och krig samt att krigsorganisationen har större förmåga till uthållighet.

Motionsförslagen

I kommittémotion 2024/25:3023 föreslår Peter Hultqvist m.fl. (S) att det ska göras en effektiv uppföljning av de omfattande materielbeställningarna (yrkande 9). Vidare föreslås att Myndigheten för totalförsvarsanalys uppdrag ska utökas till att också följa upp målen för samhällets krisberedskap (yrkande 64).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare framhållit vikten av att den ekonomiska styrningen och resultatredovisningen fortsätter att utvecklas, bl.a. för att riksdagen ska kunna få en tydlig uppfattning om utvecklingen över tid. Det inkluderar utvecklingen av uppföljningsbara och tydliga delmål samt relevanta bedömningsgrunder och stabila resultatindikatorer som håller under en längre tidsperiod. Utskottet ser positivt på att regeringen har lagt till två indikatorer för att beskriva utvecklingen av måluppfyllelsen när det gäller det civila försvaret och att den arbetar med att identifiera en bredare grupp indikatorer.

Regeringen föreslår bl.a. nya mål för totalförsvaret och för det militära respektive civila försvaret i den försvarspolitiska inriktningspropositionen för 2025–2030 (prop. 2024/25:34), vilka bereds i betänkande 2024/25:FöU2. De mål som riksdagen vid beredningen av dessa förslag beslutar om kommer att lägga grunden för resultatredovisningarna från regeringen under den kommande inriktningsperioden. Utskottet välkomnar att regeringen i propositionen betonar vikten av att stärka den ekonomiska uppföljningen, inte minst mot bakgrund av de betydande resurser som har och kommer att fortsätta att investeras inom utgiftsområdet. Utskottet delar regeringens bedömning att det är av stor betydelse att fattade beslut och ambitioner förverkligas med avsett resultat, inom utsatt tid och tilldelad ekonomi och att statsmakterna kan följa utvecklingen på området. Utskottet vill därför understryka vikten av att regeringen fullföljer sina avsikter att fortsätta arbetet med att stärka styrningen och uppföljningen av såväl det civila som det militära försvaret samt resultaten av totalförsvarsverksamheten.

Utskottet noterar att regeringen avser att arbeta för att uppföljningsmetodikerna inom materieförsörjningen utvecklas samt säkerställa att det görs en fördjupad uppföljning och ändamålsenlig styrning av större och särskilt betydelsefulla materielinvesteringar. Utskottet instämmer med regeringen att Myndigheten för totalförsvarsanalys har en viktig roll i att följa upp och utvärdera utvecklingen inom totalförsvaret. Utskottet konstaterar att myndigheten fortfarande är relativt nyinrättad och att den först i år inkom med sin första analysplan. Vidare har myndigheten ett pågående regeringsuppdrag om uppföljning och utvärdering av den nya strukturen för civilt försvar och samhällets krisberedskap. Mot bakgrund av det anförda ser utskottet inte skäl att tillstyrka något av motionsyrkandena med förslag till åtgärder. Utskottet avstyrker således kommittémotion 2024/25:3023 (S) yrkandena 9 och 64.

Statens budget inom utgiftsområde 6

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2025 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets beredskap enligt regeringens förslag, ger de bemyndiganden som regeringen har begärt och godkänner investeringsplanerna. Riksdagen avslår motionärernas alternativa förslag till statens budget för 2025 inom utgiftsområde 6 och avslår motionsyrkanden om stöd till Ukraina.

Jämför reservation 2 (C) och särskilt yttrande 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Bakgrund och tidigare behandling

Bestämmelser om beställningsbemyndiganden finns i 6 kap. 1 och 2 §§ budgetlagen (2011:203). Genom att lämna ett s.k. beställningsbemyndigande

åtar sig riksdagen att anvisa medel för de betalningar som måste göras när åtagandena infrias i framtiden. Budgetlagens bestämmelser om beställningsbemyndiganden syftar till att säkerställa att regeringen och dess myndigheter uppfyller regeringsformens krav på riksdagens medgivande innan regeringen ger staten ansvar för ekonomiska åtaganden som kräver framtida anslag. I budgetbetänkandet för 2024 (bet. 2023/24:FöU1) bemyndigade riksdagen regeringen att fatta beslut inom utgiftsområde 6 som inklusive tidigare åtaganden medförde ett behov av framtida anslag om ca 217 miljarder kronor för en tidsperiod fram till 2034.

Riksdagen har vid upprepade tillfällen bemyndigat regeringen att fatta beslut om att skänka försvarsmateriel till Ukraina. Enligt 8 kap. 6 § budgetlagen (2011:203) får regeringen besluta om överlåtelse av lös egendom om egendomen inte längre behövs för statens verksamhet eller har blivit obrukbar eller om den inte har anskaffats med statens medel. Den försvarsmateriel som skänkts till Ukraina har behövts för statens verksamhet, men avvarats tillfälligt som stöd till Ukraina. För att regeringen ska kunna överlåta materielen har därför riksdagens godkännande krävts.

När det gäller frågan om stödet med försvarsmateriel till Ukraina uttryckte utskottet i betänkande 2023/24:FöU6 att det också måste vägas mot våra nationella behov för att upprätthålla svensk försvarsförmåga. Utskottet delade regeringens bedömning att arbetet är mycket komplext och präglas av stora osäkerheter och utgick därför från att informationen till utskottet kommer att uppdateras, inte minst när det gäller påverkan på den av riksdagen beslutade inriktningen för Försvarsmaktens krigsorganisation.

I det 17:e militära stödpaketet som riksdagen fattat beslut om begärde och fick regeringen ett utökat bemyndigande att göra beställningar av materiel till stridsflygplanet JAS Gripen i syfte att skapa förutsättningar för ett eventuellt framtida stöd till Ukraina inom luftförsvarsområdet (prop. 2024/25:6, bet. 2024/25:FiU14, rskr. 2024/25:1–2).

Propositionen

Inriktningen för totalförsvaret

Det allvarliga säkerhetsläget tydliggör, enligt regeringen, vikten av att skyndsamt fortsätta stärka såväl det militära som det civila försvaret. Ett väpnat angrepp mot Sverige är dimensionerande för all totalförvarsplanering. Regeringen lämnade i oktober 2024 en försvarspolitisk inriktningsproposition, i vilken bl.a. inriktningen för totalförsvaret anges (prop. 2024/25:34). Propositionen bereds i betänkande 2024/25:FöU2, förutom den säkerhetspolitiska delen som bereds av ett sammansatt utrikes- och försvarsutskott i betänkande 2024/25:UFöU1.

I budgetpropositionen framhåller regeringen som en viktig utgångspunkt att totalförsvarets ansträngningar, i händelse av krigsfara eller krig, kommer att kraftsamlas till det militära försvaret samtidigt som de viktigaste samhällsfunktionerna behöver säkerställas och civilbefolkningen skyddas. Att stärka

samhällets motståndskraft är i första hand ett nationellt ansvar men också ett kollektivt åtagande inom Nato. Sveriges övriga internationella samarbeten, spelar också en fortsatt viktig roll för det regionala försvars- och säkerhetsarbetet. Regeringen lyfter fram vikten av att i totalförsvarsplaneringen även fortsättningsvis dra lärdomar av och ta vara på erfarenheter från kriget i Ukraina. Statens samarbete med näringslivet är en central del av totalförsvaret och måste utvecklas bl.a. genom stärkt offentlig-privat samverkan inom och mellan beredskapssektorerna samt genom Näringslivsrådet för totalförsvar och krisberedskap. Även försörjningsberedskapen anses behöva fortsätta att utvecklas i nära samarbete mellan näringslivet och aktörer i totalförsvaret. Vidare stärks regioners och kommuners förutsättningar att utveckla och förstärka sitt arbete kopplat till totalförsvaret. Regeringen kommer att fortsätta arbetet med att utveckla systemet för styrning och samordning inom totalförsvaret. Den nyinrättade Myndigheten för totalförsvarsanalys spelar här en viktig roll genom att följa upp och utvärdera utvecklingen inom totalförsvaret. Regeringen konstaterar dock att återuppbyggnaden av totalförsvaret på vissa håll fortfarande går för långsamt och har inlett ett särskilt arbete för att identifiera hinder för tillväxt, bl.a. för att identifiera förslag till regelförändringar. Uppdrag har också getts till flera totalförsvarsmyndigheter att förenkla och effektivisera interna regelverk och processer samt att utveckla myndighetssamverkan. När det gäller inriktningen om ett starkare totalförsvar lyfter regeringen vidare särskilt fram inriktningen för en väl fungerande försvarsunderrättelseverksamhet, en utvecklad motståndskraft mot hybridhot, stärkt cybersäkerhet, folkförankring genom hemvärnet och de frivilliga försvarsorganisationerna och rymden som strategisk domän.

Inriktningen för det militära försvaret

Regeringens inriktning är att stärka försvaret. Det säkerhetspolitiska läget i omvärlden kräver ett starkare försvar av Sverige. Rysslands krig mot Ukraina är definierande för säkerheten i Sveriges närområde. Regeringen föreslår därför resursförstärkning till det militära försvaret 2025–2035 i enlighet med Försvarsberedningens rapport från den 26 april 2024. Sammantaget föreslås ett tillskott till det militära försvaret med 6,6 miljarder för 2025, och med de betydande resursförstärkningarna som föreslås de därpå kommande åren är regeringens bedömning att försvarsutgifterna redan 2028 kommer att motsvara omkring 2,6 procent av BNP enligt Natos redovisningspraxis.

Regeringen lämnade en försvarspolitisk inriktningsproposition om totalförsvarets utveckling 2025–2030 till riksdagen i oktober 2024 (prop. 2024/25:34). Propositionen innehåller bl.a. förslag på mål och inriktning för det militära försvaret. Propositionen behandlar också krigsorganisationens utveckling samt inriktningen i fråga om säkerhetspolitik, Sverige som allierad, stödet till Ukraina, materielförsörjning, personalförsörjning, infrastruktur-försörjning m.m. För en närmare redovisning av inriktningen för

totalförsvarets utveckling 2025–2030 hänvisar regeringen i budgetpropositionen därför till den försvarspolitiska propositionen. Nedan beskrivs endast några delar av regeringens inriktning för vissa områden och då framförallt för 2025.

I budgetpropositionen betonar regeringen att uppbyggnaden av det militära försvaret brådskar och att krigsorganisationens utveckling behöver påskyndas. Styrningen av försvarsmyndigheterna behöver anpassas för att hantera en omfattande tillväxt i snabb takt. Betydande medel tillförs det militära försvaret den kommande försvarsbeslutsperioden och detta ställer stora krav på utvecklingen av styrning och uppföljning av försvarsmyndigheterna för att förbättra förutsättningar för en tillväxt i snabbare takt och att resurser omsätts i ökad förmåga. Det är även centralt för tillväxten att investeringar i personal, materiel och infrastruktur sker samordnat. Regeringen har t.ex. vidtagit åtgärder i syfte att åstadkomma en ökad finansiell flexibilitet, men fler åtgärder behövs. Det finns behov av att fortsätta utveckla beslutsprocesser och metoderna för uppföljning.

När det gäller *stödet till Ukraina* framhåller regeringen att Sverige sedan den ryska fullskaliga invasionen inleddes har fattat beslut om 17 militära stödpaket och skickat kvalificerad materiel såsom luftvärnssystem, artillerisystemet Archer och stridsvagn 122. Därtill har Sverige bl.a. deltagit i utbildnings- och träningsinsatser, gjort ekonomiska donationer och skickat enklare utrustning. Stödet till Ukraina förväntas skifta genom att mer utrymme ges till upphandling, anskaffning och produktion. Detta kräver, enligt regeringen, mer långsiktiga planeringsförutsättningar eftersom såväl nationella som multinationella materiel- och utbildningsprojekt sträcker sig över längre tidsperioder. Regeringen föreslår därför en fast ekonomisk ram för det militära Ukrainastödet som sammanlagt uppgår till 75 miljarder kronor under perioden 2024–2026. För detta ändamål föreslår regeringen ett nytt anslag (1:14) som tillförs ca 25 miljarder för 2025 respektive 2026. I takt med att det fattas beslut om nya stödpaket kommer medel att behöva fördelas om dels till andra anslag, dels mellan åren beroende på vilken typ av stöd som ska ges. Detta innebär att ramen kan komma att belasta de offentliga finanserna flera år och även efter 2026. Fortsatt militärt stöd kommer att inriktas på att dels underhålla redan donerad materiel, dels tillföra nya försvarsförmågor till ukrainska försvarsmakten genom bi- eller multilaterala samarbeten.

I fråga om *Natomedlemskapet* framhåller regeringen att Sverige som medlem över tid ska delta på bredden i aktiviteter och operationer inom ramen för Natos åtgärder för avskräckning och försvar. Regeringen stöder fullt ut Natos 360-gradersperspektiv och ställer sig bakom Natos strategiska avskräckning, inklusive dess kärnvapendoktrin. Regeringen lämnade i oktober 2024 en proposition till riksdagen om svenskt bidrag till Natos avskräckning och försvar under 2025 (prop. 2024/25:22). Propositionen bereds i betänkande 2024/25:UFöU2. Regeringen betonar vidare att Natos regionala planer är centrala för alliansens möjligheter att försvara sig vid ett väpnat angrepp. För att planerna ska vara genomförbara krävs att Natos länder ger styrkebidrag

som möjliggör ett effektivt försvar med tillräcklig beredskap, numerär och förmågebredd. Sverige har anmält in den befintliga krigsorganisationen som bidrag till Nato. Den gemensamma förmågeutvecklingen inom Nato är central för att Nato ska kunna uppfylla sin försvarsplanering. Sverige har hittills tilldelats interimistiska förmågemål och kommer under 2025 att få permanenta förmågemål.

När det gäller *krigsorganisationens utveckling* bedömer regeringen alltjämt att stödet till Ukraina, behovet av fortsatta beredskapsanpassningar med anledning av det försämrade säkerhetspolitiska läget och integreringen i Nato kommer att fortsätta att påverka utvecklingen av krigsorganisationen och den operativa förmågan. Regeringen hänvisar till den föreslagna inriktningen i den försvarspolitiska propositionen men anger som principiella utgångspunkter bl.a. Sveriges Natointegration, lärdomar från Ukraina, teknikens ökade betydelse och behovet av att snabbt kunna rusta upp.

Regeringen konstaterar att värnplikten är en grundförutsättning för försvarets fortsatta tillväxt och att antalet värnpliktiga behöver fortsätta att öka. Enligt den nuvarande inriktningen kommer ca 8 500 totalförsvarspliktiga att grundutbildas årligen fr.o.m. 2025. Regeringen konstaterar vidare att Försvarsmaktens förmåga att attrahera och behålla personal är avgörande för försvaret av Sverige. En större krigsorganisation kräver en utökad krigsförbandsproduktion. Regeringen har därför tillsatt en utredning i syfte att se över åtgärder för tillgången till personal och en ökad uthållighet inom det militära försvaret. Målet är att skapa bättre beredskap och uthållighet i krigsorganisationen. Uppdraget ska redovisas senast den 1 juli 2025.

Regeringen anger vidare att den militära upprustningen som flera länder genomför till följd av kriget i Ukraina har skapat en efterfrågan som försvarsindustrin har svårt att möta. Det innebär en ökad risk för kraftiga prisökningar, vilket påverkar genomförandet av den beslutade inriktningen för *materielförsörjningen*. Materielförsörjningen behöver stärkas och anpassas efter både kvinnors och mäns kroppsbyggnad, för att vara tillräckligt robust och uthållig så att krigsorganisationen ska kunna lösa sina uppgifter under hela konfliktskalan från fred till krig. Regeringen framhåller vidare vikten av en stark försörjningssäkerhet. För att uppnå målet med materielförsörjningen, att tillgodose krigsorganisationens behov, behövs ett långsiktigt och strategiskt perspektiv på försvarsindustrin. Försvarsindustrin är därtill en tillgång i svensk säkerhets- och försvarspolitik och Sveriges internationella relationer. En försvarsindustristrategi är därför under beredning i Regeringskansliet. Regeringen kommer att fortsätta att beakta det framväxande samarbetet inom ramen för EU och Nato på försvarsinnovationsområdet. Arbetet med regeringens försvarsinnovationsinitiativ fortsätter. Regeringen framhåller även betydelsen av internationella försvarssamarbeten och exportstöd för materielförsörjningen.

1:1 Förbandsverksamhet och beredskap

Regeringen föreslår ett anslag på 66 245 663 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera utbildnings- och övningsverksamhet för utvecklingen av försvarsmaktsorganisationen, planering, nationella operationer och insatser och operationer och insatser under Natos ledning inom Natos eget territorium, under ledning av bilaterala och multilaterala samarbeten samt försvarsunderrättelseverksamhet. Anslaget får vidare användas till att finansiera åtgärder med avsikt att bibehålla materielens eller anläggningens tekniska förmåga eller prestanda samt åtgärder för att upprätthålla minsta bestånd av beredskapsvaror i lager.

Anslaget får även användas för stöd till frivilliga försvarsorganisationer, till veteran- och anhörigorganisationer samt till organisationer som bidrar till att öka kunskapen om totalförsvaret. Även fasta kostnader för multinationella samarbeten får finansieras från detta anslag. Anslaget får vidare användas för det säkerhetsfrämjande samarbetet med andra länder samt till exportfrämjande åtgärder inom försvarssektorn.

1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt

Regeringen föreslår ett anslag på 2 799 759 000 kronor.

Anslaget får användas för särutgifter för den verksamhet med förband utomlands som Försvarsmakten genomför efter beslut av riksdag och regering. Anslaget får även användas för utgifter avseende avgifter och bidrag till Nordatlantiska fördragsorganisationens (Nato) militära verksamhet och andra bilaterala och multilaterala stöd utanför Nato. Vidare får anslaget användas för Sveriges del av de gemensamma kostnader som kan komma att uppstå i samband med EU-ledda insatser internationellt, som finansieras via den s.k. ATHENA-mekanismen. Anslaget får också användas för Sveriges del av de gemensamma kostnaderna för EU:s utombudgetära fond Europeiska fredsfaciliteten (EPF). Vidare får anslaget användas för särutgifter för Försvarsmaktens bidrag till insatser internationellt som inte innebär sändande av väpnad styrka till andra länder, förutom militärobservatörer, samt sekondering av personal till internationella stabsbefattningar kopplade till pågående insatser. Anslaget får även användas till att anskaffa materiel och utrustning i syfte att skänka till Ukraina.

1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar

Regeringen föreslår ett anslag på 59 558 871 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera utveckling, anskaffning, återanskaffning och avveckling av anslagsfinansierad materiel och anläggningar. Anslaget finansierar även åtgärder, avseende anslagsfinansierad materiel och anläggningar, där avsikten är att förändra teknisk förmåga eller prestanda inklusive förlängning av livstiden. Vidare får anslaget användas för finansiering av förstagångsanskaffning av beredskapsvaror samt anskaffning med syfte att öka minsta bestånd av beredskapsvaror i lager. Anslaget finansierar omställnings- och avvecklingskostnader som kan komma att

uppstå inom ramen för pågående omstrukturering av logistik- och materielförsörjning samt forskning och utveckling.

1:4 Forskning och teknikutveckling

Regeringen föreslår ett anslag på 1 251 905 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera forskning och teknikutveckling. Anslaget får vidare finansiera det nationella flygtekniska forskningsprogrammet (NFFP), verksamhet vid luftstridssimuleringscentrum (FLSC) samt övrig flygteknisk forskning. Anslaget får också finansiera forsknings- och utvecklingsverksamhet som genomförs inom ramen för det svenska deltagandet i den europeiska försvarsbyrån (EDA).

1:5 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten

Regeringen föreslår ett anslag på 15 522 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera den verksamhet som Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten bedriver med att kontrollera försvarsunderrättelseverksamheten hos de myndigheter som bedriver sådan verksamhet, samt för att verkställa beslut om tillgång till signalbärare.

1:6 Totalförsvarets plikt- och prövningsverk

Regeringen föreslår ett anslag på 450 310 000 kronor.

Anslaget får användas för Totalförsvarets plikt- och prövningsverks förvaltningsutgifter. Vidare får anslaget användas för ersättningar för kost, resor och logi till totalförsvarspliktiga.

1:7 Officersutbildning m.m.

Regeringen föreslår ett anslag på 351 266 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera det treåriga officersprogrammet och annan grundläggande officersutbildning vid Försvarshögskolan. Vidare får anslaget finansiera forskning och utveckling m.m. inom vissa av högskolans kompetensområden. Anslaget får även användas för att finansiera kurser inom ramen för Partnerskap för fred (PFF) samt viss forskning och analysstöd för regeringens behov.

1:8 Försvarets radioanstalt

Regeringen föreslår ett anslag på 2 859 348 000 kronor.

Anslaget får användas för Försvarets radioanstalts förvaltningsutgifter.

1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut

Regeringen föreslår ett anslag på 572 134 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera internationell verksamhet inom försvarsmateriel- och forskningsområdet samt åtgärder för att främja den svenska försvarsindustrins exportverksamhet. Anslaget får också användas för att finansiera viss myndighetsförvaltning som inte kan täckas med avgifter. Anslaget får även finansiera forskning avseende skydd mot kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära stridsmedel (CBRN) samt forskning och analysstöd för regeringens behov och till stöd för totalförsvaret. Anslaget får

vidare finansiera forskning med inriktning mot Polismyndighetens och Säkerhetspolisens verksamhetsområden.

1:10 Nämnder m.m.

Regeringen föreslår ett anslag på 8 786 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera den verksamhet som bedrivs av vissa mindre nämnder samt bidrag till exempelvis Svenska Röda Korset och Centralförbundet Folk och Försvar.

1:11 Försvarets materielverk

Regeringen föreslår ett anslag på 3 963 946 000 kronor.

Anslaget får användas för Försvarets materielverks förvaltningsutgifter. Vidare får anslaget användas för myndighetens samhällsinvesteringar. Anslaget får även användas till utgifter för Sveriges certifieringsorgan för it-säkerhet (CSEC) samt signatärskapet för Common Criteria Recognition Arrangement (CCRA).

1:12 Förvarsunderrättelsemyndigheten

Regeringen föreslår ett anslag på 11 786 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera den verksamhet som Förvarsunderrättelse myndigheten bedriver med att pröva frågor om tillstånd till signalspaning enligt lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.

1:13 Myndigheten för totalförsvarsanalys

Regeringen föreslår ett anslag på 85 518 000 kronor.

Anslaget får användas för Myndigheten för totalförsvarsanalys förvaltningsutgifter.

1:14 Stöd till Ukraina

Regeringen föreslår ett anslag på 22 740 000 000 kronor.

Anslaget får användas för utgifter för direkt stöd till Ukraina i form av ekonomiska bidrag för att stödja Ukrainas försvarsförmåga.

Tabell 1 Investeringsplan för vidmakthållande av försvarsmateriel*Miljoner kronor*

	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat	Beräknat	Beräknat
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029–2036
Befintliga investeringar	20 221	24 963	26 528	28 283	29 379	31 582	311 009
Arméstridskrafter	3 705	4 534	4 451	5 117	5 411	5 563	56 823
Marinstridskrafter	2 887	3 466	3 303	3 406	3 429	3 742	37 039
Flygstridskrafter	4 372	5 167	5 065	5 590	6 164	6 756	62 296
Operativ ledning	4 372	5 418	5 697	6 112	6 315	6 832	71 641
Logistik	2 223	3 964	5 225	5 218	5 118	5 393	57 876
Stödfunktioner	2 661	2 413	2 788	2 840	2 941	3 297	25 334
<i>Varav anläggningstillgångar</i>	<i>4 139</i>	<i>4 449</i>	<i>5 492</i>	<i>5 836</i>	<i>6 222</i>	<i>6 463</i>	<i>68 422</i>
Finansiering	20 221	24 963	26 528	28 283	29 379	31 582	311 009
<i>Varav anslag 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap</i>	<i>18 163</i>	<i>22 563</i>	<i>23 728</i>	<i>24 983</i>	<i>25 879</i>	<i>27 932</i>	<i>278 659</i>
<i>Varav övrig finansiering</i>	<i>2 058</i>	<i>2 400</i>	<i>2 800</i>	<i>3 300</i>	<i>3 500</i>	<i>3 650</i>	<i>32 350</i>

Tabell 2 Investeringsplan för anskaffning och utveckling av försvarsmateriel*Miljoner kronor*

	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat	Beräknat	Beräknat
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029–2036
Nya investeringar	31 500	51 778	62 141	59 187	66 504	77 382	655 561
Arméstridskrafter	12 278	16 819	25 265	24 677	26 374	29 522	263 244
Marinstridskrafter	3 551	5 676	7 580	7 715	9 576	8 414	97 794
Flygstridskrafter	9 776	19 554	17 370	14 269	18 013	23 049	138 227
Operativ ledning	1 618	2 510	3 562	3 191	3 281	4 438	65 759
Logistik	1 421	4 803	4 607	4 515	4 812	6 174	42 073
Stödfunktioner	2 856	2 415	3 756	4 820	4 449	5 784	48 464
<i>Varav anläggningstillgångar</i>	<i>26 741</i>	<i>41 792</i>	<i>49 712</i>	<i>47 350</i>	<i>53 204</i>	<i>61 905</i>	<i>524 449</i>
Finansiering	31 500	51 778	62 141	59 187	66 504	77 382	655 561
<i>Varav anslag 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar</i>	<i>30 273</i>	<i>49 821</i>	<i>59 559</i>	<i>56 476</i>	<i>64 416</i>	<i>75 404</i>	<i>638 898</i>
<i>Varav anslag 1:11 Försvarets materielverk</i>	<i>1 177</i>	<i>1 457</i>	<i>1 632</i>	<i>1 822</i>	<i>1 888</i>	<i>1 917</i>	<i>16 663</i>
<i>Varav övrig finansiering</i>	<i>50</i>	<i>500</i>	<i>950</i>	<i>890</i>	<i>200</i>	<i>60</i>	<i>0</i>

Särskilda bemyndiganden om överlåtelser

Pansarvärnsvapen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025 besluta om överlåtelse av pansarvärnsvapen, som kan avvaras under en begränsad tid, genom försäljning till Frankrike.

I propositionen anför regeringen att Frankrike och Sverige har ett fördjupat samarbete inom bl.a. pansarvärnsvapenområdet och att Frankrike har ett omedelbart operativt behov av pansarvärnsvapen av typen NLAW. Regeringen bedömer att sådana vapen kan avvaras under en begränsad tid och föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025 besluta om överlåtelse av pansarvärnsvapen, som kan avvaras under en begränsad tid, genom försäljning till Frankrike. Därigenom kan Frankrikes behov tillgodoses och samarbetet på pansarvärnsvapenområdet fördjupas.

JAS 39 E/F

Regeringen föreslår att riksdagen ska bemyndiga regeringen att ingå avtal med Thailand om försäljning av upp till tolv stycken JAS 39 E/F samt därtill hörande luftförvarssystem.

Regeringen anför i propositionen att Sverige har ett långsiktigt samarbete med Thailand inom luftförvarssystemområdet. Thailand opererar bl.a. JAS 39 C/D och svenska radarspaningsflygplan. Försäljningen av JAS 39 C/D har skett som en bilateral försäljning av svenska staten. Thailand ska omsätta tolv äldre stridsflygplan av typen F-16. Anskaffningen ska ske som en mellanstatlig affär. För att tillgodose Thailands krav på en mellanstatlig affär föreslås riksdagen bemyndiga regeringen att ingå avtal med Thailand om försäljning av upp till tolv stycken JAS 39 E/F samt därtill hörande luftförvarssystem. Det innebär att svenska staten tar på sig åtagandet att beställa och leverera stridsflygplan och övrig offererad utrustning och verksamhet. Intäkterna från försäljningen ska täcka statens kostnader.

Inriktningen för det civila försvaret

Beredskapen och förmågan inom det civila försvaret måste enligt regeringen öka skyndsamt för att kunna hantera de krav som ställs vid höjd beredskap och ytterst krig. Regeringen anser att satsningarna för att utveckla och stärka det civila försvaret måste fortsätta att öka. Vidare framhåller regeringen att det civila försvaret ska verka för samhällets samlade mobilisering i händelse av krig. Inom ramen för det behöver de viktigaste samhällsfunktionerna säkerställas. Ett civilt försvar, organiserat och dimensionerat utifrån krigets krav, bidrar i stor utsträckning även till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar i fred och att med tillgängliga resurser delta i internationella insatser.

I oktober 2024 lämnade regeringen en försvarspolitisk inriktningsproposition för perioden 2025–2030 (prop. 2024/25:34). Propositionen

innehåller bl.a. förslag på mål och den huvudsakliga inriktningen för det civila försvaret.

I syfte att förbereda Sverige för höjd beredskap och krig föreslår regeringen en ekonomisk planeringsram för det civila försvaret för försvarsbeslutsperioden 2025–2030. Med en ekonomisk planeringsram skapas enligt regeringen förutsägbarhet, långsiktighet och transparens i inriktningen av det civila försvaret. Det ger också en ökad möjlighet att prioritera och följa upp resultatet av de åtgärder som vidtas. För att stärka det civila försvaret föreslår regeringen en stegvis förstärkning som omfattar 2 miljarder kronor 2025, 3,5 miljarder kronor 2026, 6,5 miljarder kronor 2027 och 8,5 miljarder kronor 2028 och framåt. Tillsammans med tidigare tillförda medel uppgår de totala medlen för det civila försvaret till 8,5 miljarder kronor 2025 och beräknas till ca 15 miljarder kronor från 2028 och framåt. Regeringen föreslår breda satsningar inom alla beredskapssektorer och inom flera samhällsviktiga funktioner under försvarsbeslutsperioden. Regeringen anger att särskilt prioriterade områden är elektroniska kommunikationer och post, energiförsörjning, transporter samt livsmedelsförsörjning och dricksvatten.

Regeringen konstaterar att den beredskapsstruktur som infördes 2022 innebär att uppgifter, regelverk och ansvar för att bygga upp en högre totalförsvarsförmåga till stor del är på plats men det behövs fortsatta åtgärder. Det är viktigt att beredskapshänsyn tas i all samhällsplanering. Kunskapen och förståelsen för totalförsvarets behov behöver fördjupas hos alla aktörer för att stärka en kultur och ett förhållningssätt hos alla beslutsfattare i såväl offentlig som privat verksamhet som utgår från de krav som ett krig ställer. En prioriterad uppgift för det civila försvaret är att bidra till det militära försvarets förmåga vid höjd beredskap och ytterst krig. Verksamheter och resurser inom det civila försvaret bör fokuseras på att stödja det militära försvaret och våra allierade. Sektorsmyndigheterna och beredskapsmyndigheterna är viktiga i den planeringen. Det finns ett behov av säkra och robusta samband och alternativa ledningsplatser hos aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet. Även förmågan att verka på alternativa sätt och från alternativa platser behöver stärkas. Regeringen föreslår därför att medel tillförs MSB i arbetet med att åstadkomma detta.

Regeringen anser att en central uppgift för det civila försvaret är att värna befolkningen och att det därför är angeläget att fortsätta upprusta skyddsrummen och planera för utrymning och tillhörande inkvartering av befolkning från områden som kan bli utsatta för krigshandlingar till andra platser. Eftersom kriget i Ukraina har visat många exempel på att civilbefolkningen och civila objekt avsiktligt attackerats av Ryssland anser regeringen att det är viktigt att också stärka förmågan inom den kommunala räddningstjänsten att verka under höjd beredskap. Regeringen bedömer att redan påbörjade satsningar för att stärka förmågan inom den kommunala räddningstjänsten under höjd beredskap behöver fortsätta och förstärkas ytterligare och föreslår därför att MSB tillförs medel för att stärka verksamheten, både inom MSB och hos kommunernas verksamhet för räddningstjänst.

Regeringen betonar att det krävs tillgång till nödvändiga varor och tjänster för att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna. En fungerande försörjningsberedskap kräver, förutom offentlig-privat samverkan, bibehållna globala handelsflöden, nationell samordning, förutsättningar för produktionsomställning och en ändamålsenlig beredskapslagring. Långsiktig planering måste säkerställas, parallellt med prioriteringar för att snabbt bygga förmåga. Regeringen föreslår därför åtgärder för att stärka Sveriges försörjningsberedskap.

Det är kommuners och regioners ansvar att säkerställa att deras samhällsviktiga uppgifter kan upprätthållas genom hela hotskalan och regeringen föreslår därför att ytterligare medel tillförs kommuner och regioner för att stärka arbetet med det civila försvaret.

Forskningen spelar en central roll i att tidigt identifiera och värdera nya hot och framtida angrepp och forskningen måste inkluderas i den tillväxt- och utvecklingsprocess som just nu pågår i det civila försvaret. För att garantera statens behov av integritetskritisk och ändamålsenlig forskning för civilt försvar krävs en långsiktig satsning på en hållbar forskningsmiljö. Regeringen föreslår därför att Totalförsvarets forskningsinstitut tillförs ytterligare medel för att bedriva forskning för det civila försvarets behov. Vid Försvarshögskolan planeras Campus totalförsvaret att inrättas. För att komplettera den utbildning inom totalförsvaret som ska ges där, och för att svara upp mot en ökad efterfrågan på utbildning inom totalförsvaret, föreslår regeringen även att det tillförs medel för forskning.

Inriktningen för krisberedskap och skydd mot olyckor

Regeringens inriktning är att Sverige ska ha en robust beredskap i hela hotskalan. Förmågan att förebygga, motstå och hantera kriser och olyckor utgör en bottenplatta för samhällets motståndskraft, och främjar en hög försvarsvilja. Möjligheten att förebygga och hantera fredstida kriser förbättras även av en sammanhållen totalförsvarsplanering. Regeringen anser att det är viktigt att Kustbevakningen kan bibehålla en hög förmåga att hantera fredstida kriser samtidigt som verksamheten behöver anpassas för att möta ett mer allvarligt scenario, i form av hybridhot eller i händelse av ett väpnat angrepp. Regeringen föreslår därför att Kustbevakningen tillförs medel för att ha förmåga att hantera kriser i hela hotskalan.

Samhällets förmåga att utreda olyckor är av stor vikt för ett säkert och tryggt samhälle. Regeringen bedömer därför att det är angeläget att Statens haverikommission tillförs medel för nödvändig personaluppbyggnad som krävs för att myndigheten även i fortsättningen ska kunna genomföra utredningar med hög kvalitet. Därtill påverkas myndighetens verksamhet av Natomedlemskapet och uppbyggnaden av totalförsvaret, genom ökade krav på förmåga att utreda militära olyckor och tillbud. Regeringen föreslår därför att Statens haverikommission tillförs medel.

Regeringen anser att SOS Alarms arbete med att nå målet för svarstider på nödnumret 112 och med att minska personalomsättningen måste fortsätta. Bolaget behöver även säkerställa förmågan att verka under höjd beredskap och ytterst krig. Det bedöms särskilt angeläget mot bakgrund av bolagets viktiga roll i VMA-systemet (viktigt meddelande till allmänheten) som är en central komponent i ett robust skydd av civilbefolkningen. Regeringen föreslår därför att SOS Alarm tillförs medel i syfte att upprätthålla sin verksamhet och förmåga i hela hotskalan.

För att kunna utföra sina samhällsviktiga uppgifter och samverka på ett effektivt sätt behöver aktörer inom allmän ordning, säkerhet, hälsa och totalförsvaret ha tillgång till en säker och robust kommunikationslösning. Det nationella kommunikationssystemet Rakel närmar sig sin tekniska livslängd och kommer att behöva ersättas. I utvecklingen av Rakel generation 2 är det viktigt att befintliga förmågor utnyttjas bl.a. genom att den existerande infrastrukturen används. Regeringen avser därför att lämna ett uppdrag till MSB om detta samt föreslår att medel tilldelas myndigheten för att påbörja etableringen av Rakel generation 2. Regeringen konstaterar vidare att risken för naturolyckor ökar med ett förändrat klimat. Kommunerna är centrala i det förebyggande arbetet, varför regeringen anser att ersättningen för deras arbete med förebyggande åtgärder mot naturolyckor bör ligga kvar på en hög nivå.

Inriktningen för samhällets informations- och cybersäkerhet

Regeringen genomför ett brett omtag på cybersäkerhetsområdet, som bedöms utgöra en central komponent i det civila försvaret. En ny informations- och cybersäkerhetsstrategi kommer enligt regeringen att ge en tydlig riktning med en konkret handlingsplan och markera omläggningen av Sveriges arbete på området. Målbilden är ett motståndskraftigt Sverige där stärkt cybersäkerhet och skydd av samhällsviktig verksamhet prioriteras, samtidigt som samarbetet mellan staten, näringslivet och universitet och högskolor fortsätter att främjas. Under 2025 kommer regeringen även att fortsätta arbetet med att ombilda Nationellt cybersäkerhetscenter med FRA som huvudman. CERT-SE är Sveriges nationella funktion för att stödja samhället i arbetet med att förebygga och hantera it-incidenter. Regeringen bedömer att funktionen behöver stärkas och att MSB:s verksamhet med informations- och cybersäkerhet, där CERT-SE ingår, får större operativ effekt på FRA under det nya cybersäkerhetscentret, och har för avsikt att tillsätta en utredning för att verkställa en överflyttning. Under 2025 avser Sverige att genomföra EU:s direktiv om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhet i hela unionen (NIS2-direktivet). Regeringen betonar att Sveriges säkerhet och beredskap förutsätter en grundläggande informations- och cybersäkerhet inom hela den offentliga förvaltningen varför regeringen kommer att fortsätta med satsningen på verktyget Cybersäkerhetskollen, som tillhandhåller stöd och vägledning till verksamheter för en stärkt cybersäkerhet. Regeringen prioriterar även forskning och innovation och säkerställer därför att det nationella

samordningscentret för cybersäkerhetsforskning och innovation kan genomföra utlysningar samt utveckla Cybernoden genom en särskild satsning.

2:1 Kustbevakningen

Regeringen föreslår ett anslag på 1 890 822 000 kronor.

Anslaget får användas för Kustbevakningens förvaltningsutgifter.

2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor

Regeringen föreslår ett anslag på 506 850 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera ersättning till kommuner för åtgärder som vidtas för att förebygga jordskred och andra naturolyckor. Anslaget får även användas för finansiering av vissa åtgärder för att stärka samhällets förmåga att bedöma och hantera översvänningsrisker.

2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.

Regeringen föreslår ett anslag på 27 580 000 kronor.

Anslaget får användas för att, i enlighet med lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, finansiera vissa ersättningar till följd av uppkomna kostnader vid genomförda räddningsinsatser och finansiera insatser för att bekämpa olja m.m. till sjöss. Anslaget får även användas för att finansiera vissa kostnader för stöd från andra länder till Sverige avseende räddningstjänst eller för beredskapsåtgärder för sådant stöd. Anslaget får också användas för bidrag för skogsbrandsbevakning.

2:4 Krisberedskap

Regeringen föreslår ett anslag på 2 391 608 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera åtgärder som stärker samhällets samlade beredskap och förmåga att hantera allvarliga kriser och deras konsekvenser. Anslaget får också i viss utsträckning finansiera åtgärder för att kunna ge stöd till och ta emot stöd från andra länder vid en allvarlig kris eller inför en möjlig allvarlig kris. Anslaget får även i viss utsträckning finansiera åtgärder som syftar till att skapa eller vidmakthålla förmågan till höjd beredskap för det civila försvaret. Anslaget får även i viss utsträckning användas för att finansiera offentliga aktörers kostnader i samband med extraordinära händelser.

2:5 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal

Regeringen föreslår ett anslag på 444 671 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera ersättning från staten till SOS Alarm Sverige AB enligt avtal.

2:6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Regeringen föreslår ett anslag på 2 030 260 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps förvaltningsutgifter.

Anslaget får finansiera verksamhet avseende skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar samt beredskap och indirekta kostnader för

internationella räddnings- och katastrofinsatser samt andra internationella insatser inom ramen för EU-samarbetet och Nato/PFF.

Vidare får anslaget finansiera verksamhet för att upprätthålla beredskap samt indirekta kostnader beträffande Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps förmåga att stödja utlandsmyndigheter och nödställda i en situation då många svenska medborgare eller personer med hemvist i Sverige drabbas till följd av allvarlig olycka eller katastrof i utlandet.

Anslaget får även användas för bidrag till främjande av den enskilda människans förmåga. Anslaget får även finansiera utbildningsverksamhet inom området. Anslaget får även finansiera verksamhet med anledning av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Anslaget får även finansiera den verksamhet som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap genomför inom områdena massmediernas beredskap, kunskapsspridning och information om säkerhetspolitik, information om försvar, samhällets krisberedskap och totalförsvar samt opinionsundersökningar. Anslaget får även finansiera drift och vidmakthållande av vissa reservfunktioner inom etermedia.

2:7 Statens haverikommission

Regeringen föreslår ett anslag på 65 802 000 kronor.

Anslaget får användas för att finansiera Statens haverikommissions förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för myndighetens verksamhet med undersökningar enligt lagen (1990:712) om undersökning av olyckor och samverkan med berörda myndigheter i deras olycksförebyggande verksamhet.

2:8 Myndigheten för psykologiskt försvar

Regeringen föreslår ett anslag på 156 248 000 kronor.

Anslaget får användas för Myndigheten för psykologiskt försvars förvaltningsutgifter.

2:9 Rakel Generation 2

Regeringen föreslår ett anslag på 668 481 000 kronor.

Anslaget får användas för utgifter för att finansiera förberedelser samt drifts- och investeringskostnader avseende Rakel Generation 2.

Tabell 3 Investeringsplan för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap*Miljoner kronor*

	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027	Summa 2025– 2027
Anskaffning och utveckling av nya investeringar	229	467	704	729	716	2 149
Rakel och Rakel generation 2	229	467	704	729	716	2 149
varav investeringar i anläggningstillgångar	229	467	704	729	716	2 149
– maskiner, inventarier och installationer	229	467	704	729	716	2 149
Finansiering av anskaffning och utveckling	229	467	704	729	716	2 149
Anslag 2:9 Rakel Generation 2			554	584	616	1 754
Låneram för samhällsinvesteringar (lån i Riksgäldskontoret)	225	300	150	145	100	395
Övrig finansiering	3	167				
Vidmakthållande av befintliga investeringar	44	64	136	118	73	326
Beredskapstillgångar	44	64	136	118	73	326
varav investeringar i anläggningstillgångar	44	64	136	118	73	326
– beredskapstillgångar	44	64	136	118	73	326
Finansiering vidmakthållande	44	64	136	118	73	326
Anslag 2:4 Krisberedskap	34	53	66	48	3	116
Låneram för samhällsinvesteringar (lån i Riksgäldskontoret)	10	11	70	70	70	210
Totala utgifter för anskaffning, utveckling och vidmakthållande av investeringar	273	531	840	847	789	2 475
Totalt varav investeringar i anläggningstillgångar	273	531	840	847	789	2 475

Inriktningen för strålsäkerhet

Regeringen anger att strålsäkerhetsarbetet syftar till att kunna dra så stor nytta som möjligt av kärnteknik och verksamhet med strålning utan att människor och miljön utsätts för oacceptabla risker samt till att skydda människor från effekterna av naturligt förekommande strålning. Ett starkt strålsäkerhetsarbete med effektiv tillsyn och ändamålsenliga regler är en förutsättning för ett strålsäkert samhälle, vare sig det gäller medicinsk diagnostik och behandling, drift av kärnkraftverk eller andra tillämpningar. På detta sätt har strålsäkerhetsarbetet koppling till flera politikområden inklusive sjukvård, industri, energi, miljö och beredskap.

En av regeringens främsta prioriteringar är att arbeta för att säkra ny planerbar elproduktion i Sverige, vilket främst innebär ny kärnkraft. Regeringen ser för närvarande att ny kärnkraft med total effekt motsvarande minst två storskaliga reaktorer bör finnas på plats senast 2035, och att det till 2045 behövs en kraftfull utbyggnad som exempelvis skulle kunna motsvara minst tio nya storskaliga reaktorer. Detta innebär att det svenska strålsäkerhetsarbetet behöver utvecklas. Det är av yttersta vikt att både befintlig och ny kärnkraft bidrar till utvecklingen inom energiområdet på ett säkert sätt. Det behöver finnas ändamålsenliga regelverk på plats och myndigheter som har förutsättningar att hantera ansökningar och tillsyn på ett effektivt sätt, med bibehållen integritet. Regeringen vill att tillståndsprocesserna för kärnkraft ska effektiviseras, så att regelverken anpassas för att också fungera när reaktorer blir mindre och får fler tillämpningsområden samt utifrån att små reaktorer sannolikt kommer att uppföras i serier där ett antal likadana reaktorer byggs på samma plats. Regelverket behöver vara tydligt och enhetligt för alla typer av tillämpningsområden.

En säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall är en väsentlig del av en strålsäker kärnkraft. Kärnkraftsprövningsutredningens fortsatta arbete under 2025 kommer att ge ett viktigt underlag när det gäller behovet av anpassning och utveckling av regelverket för hantering av avfall från nya reaktorer samt för beredskaps- och planeringszoner för nya reaktorer på befintliga och nya platser.

Regeringen uppger att ett statligt bidrag kommer att inrättas för vissa kostnader för omhändertagandet av en avgränsad mängd radioaktivt avfall från tidigare verksamhet, inklusive tidigare kärnvapenprogram, historiskt icke-kärntekniskt radioaktivt avfall och annat däri farligt avfall, enligt de riktlinjer som regeringen beslutar. Medel är avsatta för att hantera statens del av kostnader, baserat på de uppskattningar som expertmyndigheterna i dagsläget gör av dessa kostnader.

Den väsentligt försämrade säkerhetspolitiska utvecklingen i Sverige och världen understryker enligt regeringen behovet av ett starkt totalförsvaret. Arbetet med civilt försvar inom strålsäkerhetsområdet, genom skydd av civilbefolkningen och energiberedskap, är särskilt relevant i ljuset av utvecklingen i Ukraina där kärnkraftverk hamnat i stridszonen. För att stärka Sveriges civila försvar och förmågan att hantera radiologiska nödsituationer

föreslår regeringen att utökade medel tillförs Strålsäkerhetsmyndighetens förvaltningsanslag. Rysslands invasion påverkar strålsäkerheten i Ukraina, bl.a. genom att kärnkraftverk, andra typer av kärntekniska anläggningar och sjukhus med radioaktiva källor har påverkats, vilket riskerar att leda till negativa konsekvenser för människor och miljön. Regeringen avser att fortsätta stödja Ukraina, även inom strålsäkerhetsområdet inom ramen för Strålsäkerhetsmyndighetens tilldelade medel från utgiftsområde 7.

3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten

Regeringen föreslår ett anslag på 583 208 000 kronor.

Anslaget får användas för Strålsäkerhetsmyndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget får användas för utgifter för grundläggande och tillämpad forskning för att utveckla nationell kompetens inom myndighetens verksamhetsområde och för att stödja och utveckla myndighetens tillsyn. Anslaget får även användas för statsbidrag till Internationella strålskyddskommissionen (ICPR) samt till ideella miljöorganisationer. Anslaget får också användas för bidrag till andra myndigheter som bidrar till arbetet med att utveckla regelverk m.m. för ny kärnkraft.

Motionerna

För att snabbare öka förmågan i hela totalförsvaret föreslår Mikael Larsson m.fl. (C) i kommittémotion 2024/25:2159 att ytterligare medel ska anvisas till utgiftsområde 6. För att skynda på förmågeutvecklingen inom det militära försvaret föreslår motionärerna en förstärkning med 125 miljoner kronor av Forsvarsmaktens förbandsverksamhet (anslaget 1:1) och en lika stor höjning av anslaget för materielanskaffning (anslaget 1:3), dvs. totalt 250 miljoner kronor mer till det militära försvaret jämfört med regeringens förslag. Vidare föreslår motionärerna ytterligare medel för civilt försvar genom förstärkning av anslaget 2:4 Krisberedskap med totalt 100 miljoner kronor, varav hälften avser åtgärder för en robust kommunal energiförsörjning och hälften förstärkning av kommuners och regioners arbete med krisberedskap. Motionärerna anser att det är bra att regeringen satsar 11 miljoner kronor i MSB:s förvaltningsanslag (anslaget 2:6) för att stärka enskildas cybersäkerhet men anser att MSB bör använda de extra medlen till att finansiera studieförbunden för att genomföra den verksamheten.

I kommittémotion 2024/25:3085 föreslår Emma Berginger m.fl. (MP) ytterligare förstärkningar inom vissa områden som bedöms som särskilt viktiga inom civilt försvar och krisberedskap. Motionärerna betonar de ökade riskerna till följd av klimatförändringarna och föreslår således att anslaget för förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor (anslaget 2:2) ska höjas med 500 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Vidare anför motionärerna att Sverige behöver ställa om jordbruket och transportsektorn och öka stödet för forskning och innovation i syfte att stärka livsmedelsberedskapen så att den kan fungera även vid omfattande kriser och krig. Motionärerna föreslår därför en höjning av anslaget 2:4 med 100 miljoner

koronor samt en ökning av forskningsanslaget till FOI (anslaget 1:9) med 4 miljoner kronor för detta ändamål. Motionärerna anser också att kommunernas arbete med civilt försvar behöver stärkas väsentligt för att säkerställa att alla kommuner har grundläggande förutsättningar att arbeta med beredskapsförberedelser inom det civila försvaret och att utvecklingen av förmågan sker i takt med ambitionsnivån i övriga delar av totalförsvaret. Motionärerna föreslår därför att 90 miljoner kronor extra tillförs anslaget 2:4 jämfört med regeringens budgetförslag för detta ändamål. Vidare anförs i motionen att den kommunala räddningstjänsten behöver stärkas för att klara sitt viktiga uppdrag under höjd beredskap. Motionärerna anser att även frivilliga försvarsorganisationer och ideella organisationer är viktiga för Sveriges krisberedskap och det civila försvaret eftersom de stöder vid kriser och större olyckor och kan ingå i myndigheters och kommuners krigsorganisation när ordinarie resurser inte räcker till. Motionärerna föreslår därför att 62 miljoner kronor extra tillförs anslaget 2:4 för dessa ändamål. Vidare föreslår motionärerna en höjning med 8 miljoner kronor av anslaget 2:6 för att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska ges i uppdrag att koordinera och tydliggöra samarbetet mellan räddningstjänsten och olika ideella aktörer. I fråga om informations- och cybersäkerhet finns det enligt motionärerna ett stort behov att stärka arbetet både inom den offentliga förvaltningen och med arbete gentemot privata aktörer med samhällsviktiga verksamheter och privatpersoner. Anslaget 2:6 föreslås få 100 miljoner kronor extra för detta ändamål. Slutligen betonar motionärerna att det psykologiska försvaret handlar om att bygga upp motståndskraften i samhället mot desinformation och påverkanskampanjer och anser att medie- och informationskunnigheten i befolkningen måste stärkas. Motionärerna anser därför att en nationell strategi för stärkt motståndskraft mot desinformation och propaganda ska tas fram och föreslår 5 miljoner kronor extra till såväl Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som Myndigheten för psykologiskt försvar för att starta och koordinera det arbetet.

I kommittémotion 2024/25:3160 av Mikael Larsson m.fl. (C) föreslår motionärerna i yrkande 26 att ett beslut om att skicka JAS-plan till Ukraina ska fattas hösten 2024. I kommittémotion 2024/25:3162 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 7 föreslås samma sak.

Utskottets ställningstagande

Anslagen för 2025

I budgetpropositionen har regeringen redovisat politikens inriktning för hela utgiftsområde 6. Utskottet delar regeringens bedömning att den beskrivna inriktningen inom utgiftsområdet ger goda förutsättningar för verksamheterna under 2025. Utskottet instämmer med regeringen att det allvarliga säkerhetspolitiska läget tydliggör vikten av att skyndsamt fortsätta stärka Sveriges försvarsförmåga och ser därför positivt på att en försvarspolitisk proposition lämnats till riksdagen (prop. 2024/25:34) och att anslagen till såväl

det militära som det civila försvaret får betydande tillskott. Utskottet välkomnar utökade satsningar, inom en ekonomisk planeringsram, på det civila försvaret i 2025 års budget som avser alla beredskapssektorer och flera utgiftsområden. Utskottet föreslår sammanfattningsvis att riksdagen anvisar anslagen inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt regeringens förslag och med de anslagsvillkor som utskottet anger. Därmed tillstyrker utskottet punkt 9 i proposition 2024/25:1 utgiftsområde 6 samt avstyrker de alternativa förslag till statens budget för 2025 inom utgiftsområde 6 som lämnats i kommittémotionerna 2024/25:2159 (C) och 2024/25:3085 (MP).

Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden m.m.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om bemyndiganden att besluta om lån och krediter i Riksgäldskontoret för olika ändamål. Det innebär att riksdagen bör bifalla proposition 2024/25:1 utgiftsområde 6 punkterna 1, 6 och 7. Vidare tillstyrker utskottet regeringens förslag om beställningsbemyndiganden att under 2025 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som regeringen föreslår. Det innebär att riksdagen bör bifalla proposition 2024/25:1 utgiftsområde 6 punkt 10.

Investeringsplaner

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner investeringsplanerna för vidmakthållande av försvarsmateriel och för anskaffning av försvarsmateriel som en riktlinje för Försvarsmaktens investeringar. Utskottet föreslår vidare att riksdagen även godkänner investeringsplanen för krisberedskap som en riktlinje för Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps samhällsinvesteringar. Därmed bör riksdagen bifalla proposition 2024/25:1 utgiftsområde 6 punkterna 2, 3 och 8.

Bemyndigande om överlåtelser

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om bemyndigande att besluta om överlåtelse av pansarvärnsvapen och bemyndigande att ingå avtal om försäljning av JAS 39E/F. Det innebär att riksdagen bör bifalla proposition 2024/25:1 utgiftsområde 6 punkterna 4 och 5.

Stöd till Ukraina

Utskottet anser alltså att det är av mycket stor säkerhetspolitisk vikt att ett långsiktigt stöd ges till Ukraina och välkomnar att regeringen nu föreslår en fast ekonomisk ram för det militära Ukrainastödet på sammanlagt 75 miljarder kronor 2024–2026. Sverige ska fortsätta stödja Ukraina. Stödet med försvarsmateriel måste dock vägas mot våra nationella behov för att upprätthålla svensk försvarsförmåga. De riksdagsbeslut som har fattats efter beredning i

finansutskottet vilar på underlag och upplysningar från Regeringskansliet när det gäller de militära konsekvenserna av beslut om att ge Ukraina stöd med försvarsmateriel. Utskottet utgår från att regeringen och Regeringskansliet i sina underlag inför riksdagsbeslut har gjort nödvändiga avvägningar mot nationella behov och mot den förmågetillväxt i Sverige som riksdagen har beslutat om. Utskottet kan också konstatera att regeringen i det senaste militära stödpaketet har begärt och fått ett utökat bemyndigande att göra beställningar av materiel till stridsflygplanet JAS Gripen i syfte att skapa förutsättningar för ett eventuellt framtida stöd till Ukraina inom luftförsvarsområdet. Mot den bakgrunden finner utskottet inte skäl i dagsläget att vidta några ytterligare åtgärder på området. Utskottet avstyrker därför kommittémotionerna 2024/25:3160 (C) yrkande 26 och 2024/25:3162 (C) yrkande 7.

Reservationer

1. Mål och resultatredovisning för utgiftsområde 6, punkt 1 (S)

av Peter Hultqvist (S), Helén Pettersson (S), Johan Andersson (S), Heléne Björklund (S) och Erik Ezelius (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2024/25:3023 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkandena 9 och 64.

Ställningstagande

Det är sannolikt att kriget i Ukraina kommer att pågå under lång tid vilket kräver en mycket långsiktig planering från västvärldens och EU:s sida. Sverige ska fortsätta stödja Ukraina. Samtidigt är det en mycket svår och komplex fråga att väga våra nationella behov för att upprätthålla försvarsförmågan i Sverige mot innehålllet i de militära stödpaketen till Ukraina. Det försämrade säkerhetspolitiska läget i Europa har lett till en bred svensk politisk enighet kring beslutet att öka försvarsförmågan ytterligare och i en snabbare takt. Konsekvenserna av att skänka större volymer kvalificerad materiel är svåra att överblicka, både när det gäller den ekonomiska omfattningen vid anskaffning av ersättningsmateriel och när det gäller de risker som uppstår för den svenska försvarsförmågan. Det är angeläget att så snart det är möjligt fylla upp de svenska materiellagren efter hjälpen till Ukraina. Tidsutdräkten i ersättningsanskaffningarna är ett problem som måste beaktas vid beslut. Det finns en risk att beslutsunderlagen till de militära stödpaketen inte fullt ut är transparenta och dessutom präglas av osäkra bedömningar av hur den militära förmågetillväxten som riksdagen har fattat beslut om påverkas på sikt. Alla dessa osäkerheter ställer mycket stora krav på regeringen och Försvarsmakten i det fortsatta arbetet både i fråga om de avvägningar som görs och den information som måste lämnas till försvarsutskottet. Vi föreslår därför att det ska göras en effektiv uppföljning av de omfattande materielbeställningarna.

Myndigheten för totalförsvarsanalys startade den 1 januari 2023. Myndigheten har i uppgift att följa upp utvecklingen av totalförsvaret i förhållande till det övergripande målet för totalförsvaret samt målen för det militära respektive det civila försvaret. Vi anser att myndighetens uppdrag ska utökas till att även följa upp målen för samhällets krisberedskap, särskilt eftersom åtgärder inom samhällets krisberedskap och det civila försvaret är ömsesidigt förstärkande och bidrar till effektiv användning av samhällets

resurser vid både fredstida krissituationer och höjd beredskap. Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i reservationen och tillkänna detta för regeringen.

2. Stöd till Ukraina, punkt 3 (C)

av Mikael Larsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2024/25:3160 av Mikael Larsson m.fl. (C) yrkande 26 och
2024/25:3162 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 7.

Ställningstagande

Sverige, EU och Nato har gett omfattande militärt stöd och finansiering till Ukraina men faktum är att vi behöver göra än mer. Centerpartiet har länge drivit på för att Sverige ska skicka JAS-plan till Ukraina för att, jämte det stöd som ges av F16-koalitionen, stärka deras luftförsvar. Ukraina har länge efterfrågat JAS och nu är det hög tid att vi handlar. JAS och F16 måste kunna operera tillsammans i Ukraina, precis som inom Nato. Det skulle innebära en avsevärd förstärkning av Ukrainas luftförsvar om de fick tillgång till JAS. Ett positivt besked om detta nu innebär att man kan starta planeringen och börja utbilda piloter samtidigt som man formar en gedigen och långsiktig reparations- och logistikkapacitet. Tiden är Ukrainas fiende. Jag föreslår därför att regeringen redan i höst fattar beslut om att skänka JAS-plan till Ukraina. Riksdagen bör ställa sig bakom det som anförs i reservationen och tillkänna detta för regeringen.

Särskilda yttranden

1. Statens budget inom utgiftsområde 6, punkt 2 (S)

Peter Hultqvist (S), Helén Pettersson (S), Johan Andersson (S), Heléne Björklund (S) och Erik Ezelius (S) anför:

Socialdemokraterna har en annan inriktning på den ekonomiska politiken än den regeringen förordar. Mot bakgrund av att Socialdemokraternas budgetmotion utgör en helhet som inte i någon eller några delar kan brytas ut avstår vi från ställningstagande när det gäller de enskilda anslagen inom utgiftsområde 6. Vårt förslag till anslag inom utgiftsområde 6 ligger i nivå med regeringens förslag. För att förtydliga vår politik lägger vi fram ett särskilt yttrande.

I vår kommittémotion 2024/25:3023 redovisas Socialdemokraternas helhetssyn på totalförsvaret, dvs. på såväl det militära som det civila försvaret. Bakgrunden till vår politik utgår från kriget i Ukraina som måste betraktas som dimensionerande för både det militära och det civila försvaret. Det är av största vikt att ett uthålligt och omfattande totalförsvaret byggs upp. En kombination av åtgärder behövs såsom stora investeringar i förband och vapensystem, en stark försvarsvilja, mobiliseringsförmåga, samordning inom Nato och förmåga att hantera hybridkrigföring, cyberattacker och desinformation. Värnplikten bör stegvis utökas till 12 000 värnpliktiga, och civilplikt bör införas. Arméförbanden måste byggas starkare och omfatta fyra brigader 2030. Vi pekar på behovet av att inrätta ett nytt regemente i Kvarn och ett i Kiruna.

Vi markerar också vikten av att svenskt stridsflyg även i framtiden har en svensk-nordisk design, dvs. är utvecklat för att passa svenska och nordiska förhållanden. Därför betonar vi regeringens ansvar för att skapa realistiska förutsättningar för produktion av nästa generations stridsflyg med utgångspunkt från våra nationella behov och krav. Stridsflyget är ett särskilt säkerhetsintresse och bör därför betraktas som ett nationellt utvecklingsprojekt. Sverige har en unik kompetens på detta område som måste värnas.

Sverige har också en unik kompetens när det gäller undervattensteknologi. Vi förordar en analys av framtidens ubåtsvapen som även innefattar frågan om att tillföra ubåtsförbanden ytterligare en ubåt. En sådan överenskommelse finns med i Försvarsberedningens förslag, men den har inte följts upp av regeringen.

För att garantera svensk försvarsmakt nödvändiga leveranser av materiel i kris och krigstider förordar vi att en försvarsindustriell strategi upprättas. Svenska staten måste långsiktigt ha kontroll över de system som betecknas som särskilda säkerhetsintressen. Syftet är också att stärka forskning, produktion och export. Ammunition bör betecknas som ett svenskt säkerhetsintresse.

Totalförsvarets anslag har ökat drastiskt sedan 2015. Det är en ökning som kommer att fortsätta genom ett försvarsbeslut som fattas under hösten 2024 och som sträcker sig över åren 2025–2030. Mot bakgrund av den stora ansträngning som det utgör för statens budget vill vi i detta sammanhang understryka vikten av en solidarisk finansiering. Av den anledningen förordar vi att en särskild beredskapsskatt införs som betalas av de högre inkomstskikten i samhället.

Vi följer i en särskild reservation upp våra yrkanden om dels vikten av effektiv uppföljning av våra materielbeställningar, dels att Myndigheten för totalförsvarsanalys bör följa upp målen för samhällets krisberedskap. Det är av stor vikt att de stora belopp som nu ställs till totalförsvarets förfogande också får ett utfall som står i relation till riksdagens ambitioner.

Inom ramen för Nato bör dels det finsk-svenska samarbetet, dels det nordiska samarbetet stärkas. Det kommer att ha stor betydelse för försvaret av hela Skandinavien. Ett väl utvecklat samarbete inom Norden är en styrka för Nato. Nordiska rådets beslut om att en nordisk försvarskommission bör inrättas måste följas upp i positiv anda av den svenska regeringen och riksdagen.

2. Statens budget inom utgiftsområde 6, punkt 2 (V)

Hanna Gunnarsson (V) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den jag önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 6. Vänsterpartiets budgetalternativ bör ses som en helhet. I partimotionen För ett starkare Sverige – Klimat, välfärd och tillväxt – Vänsterpartiets budgetmotion för 2025 (mot. 2024/25:1924) presenteras Vänsterpartiets budgetförslag och riktlinjer för den ekonomiska politiken. Efter två år vid makten är regeringens och Sverigedemokraternas prioriteringar tydliga. I stället för att underlätta för hushållen, vården, skolan och äldreomsorgen satsar de på skattesänkningar för de rika. Med regeringens och Sverigedemokraternas budget ökar ojämlikheten, den växande arbetslösheten lämnas utan åtgärd och klimatomställningen får vänta. Dessutom fortsätter nedskärningarna inom välfärden. Allt detta är kontraproduktivt när vi nu håller på att bygga upp det svenska totalförsvaret, där det krävs stora satsningar på sjukvården, energiförsörjningen, infrastrukturen och på klimatomställning. Ett jämlikt samhälle ger ett starkt och robust samhälle, och för att förstärka jämlikheten krävs vänsterpolitik. Vänsterpartiets satsningar ligger på andra utgiftsområden, på de områden som har huvudsakligt ansvar för att lösa samhällets och totalförsvarets brister. Vi har inga andra förslag än regeringen på utgiftsområde 6.

3. Statens budget inom utgiftsområde 6, punkt 2 (C)

Mikael Larsson (C) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den jag önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 6. Centerpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat. Centerpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2024/25:2962 av Muharrem Demirok m.fl. (C). Motionen behandlas i betänkande 2024/25:FiU1, och vårt samlade förslag, Ny kraft för Sverige, framgår av reservationen i det betänkanudet. I den motionen finns det också ett förslag till ram för utgiftsområde 6 som skiljer sig från regeringens förslag. Jag väljer att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande.

Sverige är i behov av en stark vision för en ekonomi som kan växa igen, där växande företag kan anställa fler. Där skolan och vidareutbildningen är så stark att den lyfter barn och ungdomar ur utanförskap och gör att deras kompetens kan bygga Sverige. Där klimatomställningen kan omfatta alla, på sjysta villkor, och är en konkurrensfördel för innovativa gröna företag som får grön el. Där grundläggande samhällsservice och infrastruktur fungerar i hela landet. Ett Sverige som funkar.

I stället står svensk ekonomi inför 2025 med tre allvarliga kriser. Den första, arbetslöshetskrisen, är resultatet av passivitet och kontraproduktiv politik. Den andra, krisen för klimatomställningen och elektrifieringen, har regeringen på två år skapat helt själv genom undermålig politik. Den tredje krisen, den samhällsfarliga kriminaliteten – i synnerhet bland unga, fortsätter oförminskat trots ihärdiga löften om att lösa den, eftersom politiken är halv och haltande. Samtidigt ser vi att en stor orättvisa just nu splittrar vårt land. I Sveriges gles- och landsbygder, där skattetrycket är som allra störst, fungerar infrastruktur, vård, skola och omsorg som allra sämst.

Det är genom kloka reformer, inte populism, som svensk ekonomi tagit sig igenom tidigare kriser. Men det kräver att det finns någon kraft inom politiken som står upp för grundläggande principer som att det ska löna sig att arbeta, att skola och utbildning är grunden för välstånd i hela landet, att vi inte kan börja öka utsläppen om vi ska kunna förhindra en klimatkatastrof och att företagen är vår tillväxtmotor. Centerpartiet tar upp stafettpinnen från tidigare framgångsrika ekonomiska reformer för att föra in dessa perspektiv i debatten igen.

Det finns många utmaningar för försvaret. Tyvärr har förmågetillväxten påverkats negativt av kriget i Ukraina med ökade krav på beredskap, men också av bl.a. ett uppdämt behov av reparationer och reservdelar samt av personalbrist. Personalen är Försvarmaktens viktigaste resurs i utvecklingen av försvarsförmågan. Kriget i Ukraina visar ett aldrig sinande behov av ammunition. För att skynda på förmågeutvecklingen inom det militära försvaret vill Centerpartiet lägga ytterligare 250 miljoner kronor på

Försvarsmakten 2025 varav 125 miljoner kronor läggs på förbandsanslaget för att möjliggöra förstärkt incitamentsstruktur, utbildning och övning ute på förbanden och 125 miljoner kronor läggs på materielanslaget för ytterligare inköp av ammunition.

I det pågående kriget i Ukraina har Ryssland vid upprepade tillfällen genomfört såväl cyberattacker som fysiska attacker mot energisektorn. I Sverige är diskrepansen mellan hotbild och förmåga alltför stor. För att minska diskrepansen vill Centerpartiet satsa ytterligare medel på en robust kommunal energiförsörjning som innebär att det skapas bättre förutsättningar för lokal distribution av el och som minskar risken för avbrott i den lokala värmeförsörjningen. Centerpartiet vill därför lägga 50 miljoner kronor på stärkt och decentraliserad energiinfrastruktur genom ett särskilt investeringsprogram för en mer robust kommunal energiförsörjning. Sammantaget stärks motståndskraften i den svenska energisektorn rejält, och diskrepansen mellan hotbild och förmåga minskar.

Sveriges kommuner har en nyckelroll i både den fredstida krisberedskapen och i totalförsvaret. Men kommunerna måste få bättre förutsättningar för att kunna ta det ansvaret: mer pengar men också bättre stöd och minskad byråkrati. Regeringens satsningar på den kommunala förmågan inom det civila försvaret är kraftigt underdimensionerade behoven 2025. Den kommunala beredskapen behöver stärkas ytterligare och det kan inte vänta. Centerpartiet anser därför att ytterligare 50 miljoner kronor bör skjutas till för en bättre kommunal beredskap redan 2025 så att kommunerna kan anställa fler med beredskapskompetens, genomföra fler övningar och utbildningar med tjänstemän, politiker och civilsamhällets organisationer samt för att utveckla arbetet vidare inom fler områden parallellt.

4. Statens budget inom utgiftsområde 6, punkt 2 (MP)

Jacob Risberg (MP) anför:

Riksdagen har den 27 november 2024 beslutat att ställa sig bakom den utgiftsram för utgiftsområde 6 som regeringen föreslagit och finansutskottet tillstyrkt (bet. 2024/25:FiU1, rskr. 2024/25:49). Riksdagen fastställde därmed att utgifterna för utgiftsområdet inte får överstiga drygt 169 miljarder kronor 2025. Eftersom Miljöpartiet har en högre ambition och annan inriktning än regeringen på utgiftsområde 6 väljer jag att avstå från ställningstagande. Därmed lägger jag i stället fram ett särskilt yttrande som redovisar Miljöpartiets inriktning för utgiftsområdet. Miljöpartiets budgetalternativ bör ses som en helhet. Miljöpartiets förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2024/25:3220. Motionen behandlas i betänkande 2024/25:FiU1 och vårt samlade förslag framgår av vår reservation till det betänkandet. Förslaget till statens budget för 2025 inom utgiftsområde 6 läggs fram i kommittémotion 2024/2025:3085.

Sverige är ett land med enorma möjligheter. Vi är ett av världens rikaste och mest jämställda länder, med väl utbyggda system för välfärd och trygghet. Vi är en industrination som historiskt legat i framkant av utvecklingen. Det finns mycket bra att bygga vidare på.

Samtidigt som Sverige är starkt, står vi inför stora utmaningar. Effekterna av klimatförändringarna syns allt tydligare, Putins krig mot Ukraina fortgår, otryggheten och klyftorna växer. Det hänsynslösa våldet kryper längre ned i åldrarna. I stället för att bygga på våra styrkor och tackla problemen lägger regeringen fram en budget med större satsningar på utsläppsökningar än utsläppsminskningar och som minskar den biologiska mångfalden, drar ned på ambitioner om fred och sänker skatten för de allra rikaste. Regeringens budget löser inga samhällsproblem utan spär på de som redan finns.

I Miljöpartiet de grönas budgetmotion visar vi vägen till ett annat samhälle. Vi vill genomföra den gröna omställning som krävs för att klara klimatmålen och bevara naturens mångfald. Vi vill göra stora investeringar i energi-effektivisering och ren, förnybar energi. Vi vill satsa på tåg, kollektivtrafik och fler elbilar. Vi vill bevara och stärka den biologiska mångfalden, i havet såväl som i skogen. I regeringens budget lyser klimatpolitiken med sin frånvaro, arter tillåts dö ut och välfärden är fortsatt underfinansierad.

I stället för att sänka skatten för de som har mest och tjänar mest vill vi satsa på vår gemensamma välfärd, som ger trygghet och stabilitet för människor. Mer resurser till familjerna, socialtjänsten, skolan och förskolan för att barnen ska få en tryggare start, som i sig är den bästa satsningen för att få bort våldet på sikt. Ett samhälle där de som arbetar i vården orkar jobba kvar och där alla ska kunna lita på att de får vård när de behöver det. Ett samhälle där unga känner att de är med och bidrar, som skapar hopp och framtidstro.

Sedan Ulf Kristerssons regering tillträdde har Sveriges utveckling gått bakåt. Den ekonomiska politik som regeringen för är förlegad och gör att vi backar in i framtiden. Vi behöver kraftfulla investeringar för att klara klimatmålen och fortsätta ligga i framkant i industriutvecklingen. Ekonomin måste bli mer cirkulär och hållbar. Sverige kan – och förtjänar bättre.

Vi befinner oss i ett allvarligt säkerhetspolitiskt läge med ett fullskaligt krig i Europa, och Sverige har behövt anpassa säkerhets- och försvarspolitiken därefter. Det är också av yttersta vikt att vi fortsätter att långsiktigt stötta Ukraina. Miljöpartiet har sedan flera år stått bakom en snabbare och mer omfattande uppbyggnad av totalförsvaret – såväl det militära som det civila försvaret. Vi vill att Sverige ska stärka sin försvarsförmåga och samtidigt fortsätta att vara en stark röst för demokrati, fred och mänskliga rättigheter.

Baserat på Försvarsberedningens förslag gör regeringen i år en stor satsning på det civila försvaret. Detta är nödvändigt och välkommet, men som vi tidigare påpekat är satsningen otillräcklig för att nå upp till de behov som MSB kartlagt. Miljöpartiet utökar därför ramen och gör några ytterligare satsningar utöver regeringens budget för året inom områden vi ser som extra viktiga att stärka upp här och nu inom civilt försvar och krisberedskap.

Vi vill stärka arbetet med förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor med 500 miljoner kronor. När klimatet förändras drabbas Sverige på flera olika sätt. Risken för skred och erosion ökar i takt med att regnen blir allt kraftigare. Översvämmade städer, bränder, torka, förstörda skördar och kontaminerat dricksvatten är några av de konsekvenser som många svenskar kommer att uppleva. För att öka försörjningsförmågan och kunna klara en situation med stängda gränser är det avgörande att svenskt jordbruk kan drivas utan import av drivmedel och insatsvaror. Vi behöver ställa om jordbruket och transportsektorn samtidigt som vi stöder forskning och innovation för att göra livsmedelssektorn robust så att den kan fungera även vid omfattande kriser och krig. Vi avsätter därför 100 miljoner kronor utöver regeringens satsning på livsmedelsberedskap samt dubblar forskningsanslaget till FOI till totalt 8 miljoner kronor.

Mycket av den samhällsviktiga verksamheten bedrivs av kommuner och regioner, och de utgör en viktig beståndsdel i arbetet med krisberedskap och civilt försvar. Regeringen utlovar riktade insatser till både kommuner och regioner, men pengarna kommer inte räcka till, inte minst på grund av kommunernas och regionernas redan ansträngda läge. Vi lägger därför till ytterligare 30 miljoner kronor till regionerna och 60 miljoner kronor till kommunerna. För att säkra räddningstjänstens tillgång till materiel för att bättre kunna verka vid höjd beredskap avsätter vi 50 miljoner kronor. Frivilliga försvarsorganisationer är viktiga för Sveriges krisberedskap och civilt försvar. Vi lägger till ytterligare 12 miljoner kronor utöver regeringens satsning. MSB får också ett nytt uppdrag att koordinera och tydliggöra samarbetet mellan räddningstjänsten och olika ideella aktörer. För detta avsätter vi 8 miljoner kronor.

Cyberangrepp pågår ständigt från flera olika aktörer. Här finns ett stort behov av att stärka arbetet både inom den offentliga förvaltningen och med arbete gentemot privata aktörer med samhällsviktiga verksamheter och privatpersoner. Vi skjuter till ytterligare 100 miljoner kronor utöver regeringens satsning för detta ändamål. Slutligen vill Miljöpartiet att en nationell strategi för stärkt motståndskraft mot desinformation och propaganda ska tas fram, så att medie- och informationskunnigheten kan stärkas. Strategin kommer att kräva samverkan mellan en stor rad myndigheter, men vi avsätter 5 miljoner kronor vardera till MSB och Myndigheten för psykologiskt försvar för att starta upp och koordinera arbetet.

I budgetpropositionen ber regeringen riksdagen bemyndiga den att ingå avtal med Thailand om försäljning av upp till tolv stycken JAS 39 E/F samt därtill hörande luftförsvarssystem (avsnitt 4.6.3). Detta vänder vi oss starkt emot. Den skakiga demokratiutvecklingen i landet och de upprepade bristerna i att leva upp till mänskliga fri- och rättigheter är omfattande och långtgående. I flera decennier har landet präglats av politisk instabilitet, militärkupper och väpnade konflikter. Vi menar att det inte bör vara förenligt med svensk lagstiftning att godkänna en sådan affär.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2024/25:1 Budgetpropositionen för 2025 utgiftsområde 6:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2025 utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden som uppgår till högst 40 000 000 000 kronor (avsnitt 3.6.1).
2. Riksdagen godkänner investeringsplanen för vidmakthållande av försvarsmateriel för 2025–2036 som en riktlinje för Försvarsmaktens investeringar (avsnitt 4.6.1).
3. Riksdagen godkänner investeringsplanen för anskaffning av försvarsmateriel för 2025–2036 som en riktlinje för Försvarsmaktens investeringar (avsnitt 4.6.3).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025 besluta om överlåtelse av pansarvärnsvapen, som kan avvaras under en begränsad tid, genom försäljning till Frankrike (avsnitt 4.6.3).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att ingå avtal med Thailand om försäljning av upp till 12 stycken JAS 39 E/F samt därtill hörande luftförsvarssystem (avsnitt 4.6.3).
6. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2025 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Försvarets materielverks behov av rörelsekapital som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 44 500 000 000 kronor (avsnitt 4.6.11).
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2025 besluta att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får ta upp lån i Riksgäldskontoret för samhällsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 1 300 000 000 kronor (avsnitt 5.6.6).
8. Riksdagen godkänner investeringsplanen för krisberedskap för 2025–2027 som en riktlinje för Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps samhällsinvesteringar (avsnitt 5.6.6).
9. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2025 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt tabell 1.1.
10. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Motioner från allmänna motionstiden 2024/25

2024/25:2159 av Mikael Larsson m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2025 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt förslaget i tabellen i motionen.

2024/25:3023 av Peter Hultqvist m.fl. (S):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det måste ske en effektiv uppföljning av de omfattande materielbeställningarna och tillkännager detta för regeringen.
64. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Myndigheten för totalförsvarsanalys uppdrag bör utökas till att också följa upp målen för samhällets krisberedskap och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3085 av Emma Berginger m.fl. (MP):

Riksdagen anvisar anslagen för 2025 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt förslaget i tabellen i motionen.

2024/25:3160 av Mikael Larsson m.fl. (C):

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beslut om att skicka Jas till Ukraina behöver fattas hösten 2024 och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3162 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beslut om att skicka Jas till Ukraina behöver fattas hösten 2024 och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens och motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2025 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen			
		S	V	C	MP
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	66 245 663	±0	±0	125 000	±0
1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	2 799 759	±0	±0	±0	±0
1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	59 558 871	±0	±0	125 000	±0
1:4 Forskning och teknikutveckling	1 251 905	±0	±0	±0	±0
1:5 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten	15 522	±0	±0	±0	±0
1:6 Totalförsvarets plikt- och prövningsverk	450 310	±0	±0	±0	±0
1:7 Officersutbildning m.m.	351 266	±0	±0	±0	±0
1:8 Försvarets radioanstalt	2 859 348	±0	±0	±0	±0
1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut	572 134	±0	±0	±0	4 000
1:10 Nämnder m.m.	8 786	±0	±0	±0	±0
1:11 Försvarets materielverk	3 963 946	±0	±0	±0	±0
1:12 Försvarsunderrättelsedomstolen	11 786	±0	±0	±0	±0
1:13 Myndigheten för totalförvarsanalys	85 518	±0	±0	±0	±0
1:14 Stöd till Ukraina	22 740 000	±0	±0	±0	±0
2:1 Kustbevakningen	1 890 822	±0	±0	±0	±0
2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	506 850	±0	±0	±0	500 000
2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	27 580	±0	±0	±0	±0
2:4 Krisberedskap	2 391 608	±0	±0	100 000	252 000
2:5 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	444 671	±0	±0	±0	±0
2:6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	2 030 260	±0	±0	±0	113 000
2:7 Statens haverikommission	65 802	±0	±0	±0	±0
2:8 Myndigheten för psykologiskt försvar	156 248	±0	±0	±0	5 000
2:9 Raket Generation 2	668 481	±0	±0	±0	±0
3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	583 208	±0	±0	±0	±0
Summa anslag inom utgiftsområdet	169 680 344	±0	±0	350 000	874 000

BILAGA 3

Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden

Det har inte väckts några motioner med anledning av regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.

Beställningsbemyndiganden för 2025 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Tidsperiod
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	37 500 000	2026–2033
1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	244 200 000	2026–2033
2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	750 000	2026–2031
2:4 Krisberedskap	3 000 000	2026–2031
2:9 Raket Generation 2	700 000	2026–2027
3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	300 000	2026–2030
Summa beställningsbemyndiganden inom utgiftsområdet	286 450 000	